

THEOSOFIA

Jaargang 102 nummer 1, februari 2001
Tweemaandelijks tijdschrift van de Theosofische
Vereniging in Nederland

Redactie:

Ali Ritsema (hoofdredacteur),
Els Rijneker (secretaris),
Richard van Dijk,
Anne Myrthe Iken,
Elisabeth Raven

Secretariaat redactie:

Tolstraat 154,
1074 VM Amsterdam

Abonnementen: f 30,- per
jaar (Nederland en België).
Losse nummers: f 5,-.

Zetwerk: Willy Evelein
Druk: AD-Druk bv / Zeist
Omslag ontwerp: Tom Ockerse

© 2001

Theosofische Vereniging in
Nederland / Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotoko-
pie, microfilm, of op andere wijze,
zonder voorafgaande toestemming van
de uitgever.

Inhoud

Het virus van het racisme Radha Burnier	2
Een oneindigheid van binnen om weg te geven Diana Dunningham Chapotin	6
De gesloten vuist van de leraar Trevor Leggett	15
Manifest 2000 voor een cultuur van vrede en geweldloosheid Paul Zwollo	19
Het wonder van eenheid Jack Patterson	22
De essentie van mededogen Muriel Daw	25
Begin met drietallen... U bedoelt zeker bloed, zweet en tranen Mme Blavatsky? Rob Sherman	31
Verenigingsnieuws Adressen Theosofische Vereniging	36 40

De Theosofische Vereniging is niet verantwoordelijk voor
enigerlei mening in dit tijdschrift tot uiting gebracht
tenzij vervat in een officieel document.

Het virus van het racisme

– Radha Burnier

Toen er een tijdelijk succes behaald werd in de strijd tegen malaria, tuberculose en andere ziekten, werd het publiek verteld dat deze ziekten uitgeroeid waren. Maar ze zijn weer terug. Malaria verspreidt zich niet alleen in tropische gebieden, maar begint nu ook voor te komen in gematigde zones waar de temperaturen onregelmatig lijken te stijgen ten gevolge van het broeikaseffect. Tuberculose eist ook zijn tol in vele delen van de wereld.

Er is een ander virus waarvan sommigen geloven dat het dood is maar dat nog bestaat en gevaarlijk is, dat is het virus van racisme. Zij nemen aan dat er een eind is gemaakt aan raciale haat, omdat bepaalde antropologen en wetenschappers erkennen dat genetisch alle mensen tot één ras behoren. Wetenschappers zeggen ook dat wij mensen nauw verwant zijn aan sommige andere primaten, hetgeen mensen er niet van weerhoudt hen te martelen. Deze uitspraken van academici hebben niet het geringste effect op het verstand van mensen die vol haatgevoelens zitten. Haat heeft een object nodig, en mensen gebruiken het bestaan van raciale, religieuze en andere kenmerken alleen maar om hun eigen diepgewortelde frustraties en hartschichten te rechtvaardigen, die allemaal ontstaan door een psychologie van eigenbelang.

Daarom komen rassenhaat, religieuze onverdraagzaamheid, nationaal wantrouwen enzovoort, zoveel voor. Dit zal alleen ophouden wanneer de intensiteit van het eigenbelang in het menselijk bewustzijn afneemt en uiteindelijk uitgeroeid wordt. Anders blijft het sluimeren en zal het de kop opsteken wanneer het klimaat en de omstandigheden gunstig zijn.

Gelukkig is er officieel een eind gemaakt aan de apartheid in Zuid Afrika. Dit heeft echter geen eind gemaakt aan rassenhaat

en onderling wantrouwen tussen witte en zwarte gemeenschappen. Witte boeren die grote landerijen in bezit genomen hadden toen zij kolonisten waren, zijn bang dat zij hun voordelen zullen gaan verliezen. Moeiteloos beschieten en terroriseren zij de arme landarbeiders die van hen afhankelijk zijn voor hun levensonderhoud. Zie hier een recent rapport in de Britse krant *The Guardian* van september 1999: 'Vijf jaar na het einde van de apartheid gaat het misbruik van de blanke overmacht door op de Zuidafrikaanse boerderijen die een wankel bestaan bieden aan vijf miljoen zwarten. Deplorabele arbeidsomstandigheden en karige lonen in ruil voor lange werkdagen blijven de norm. Sommige arbeiders slapen nog steeds in de varkens-kotten en de stallen van de dieren die zij verzorgen. Maar voor veel arbeiders is het ergste nog de straffeloosheid waarmee blanke boeren hun arbeiders en andere zwarten mishandelen, slaan en zelfs doden, en vervolgens vrijuit gaan vanwege onverschillige of incompetent politiegagenten en bevriende rechters'.

Eigen belangen

Dit rapport maakt duidelijk hoe barbaars de mens kan zijn bij het beschermen en bevorderen van zijn eigen belangen. Witte boeren beschouwen zwarte mensen, die het land waarvan zij verdreven zijn kunnen opeisen, als een grote bedreiging. De zwarten, aan de andere kant, beschieten en doden blanken ook zonder aanzien des persoons, zelfs die mensen die er al heel lang wonen en die een sterke sympathie hebben voor hun donker gekleurde medeburgers. Er is geen gemakkelijke manier om deze situatie te veranderen, want geen wetten en geen autoriteiten, politieke of wetenschappelijke, kunnen menselijke hartstochten verminderen of het menselijk verstand disciplineren.

In Rusland zijn synagogen in brand gestoken en er is een aanzienlijke hoeveelheid steun voor antisemitische bewegingen. In sommige gebieden zijn zelfs openlijke propaganda en demonstraties door mensen die swastika-achtige symbo-

len dragen, toegestaan. Een exodus van joden komt natuurlijk niet onverwacht. Gekleurde immigranten uit de vroegere kolonies en vluchtelingen die op de loop zijn voor vervolging, die asiël gekregen hebben in Spanje en Frankrijk, worden op straat aangevallen door racistische groepen en op allerlei manieren bedreigd. Er is hier niet genoeg ruimte om een breed overzicht te geven van de gruwelijkheden die in vele delen van de wereld op raciale gronden begaan worden.

De remedie ligt nu, zoals altijd, in het bevrijden van het verstand van zijn angsten, vooroordelen en conditionering. De Dalai Lama vertelt vaak dat mensen van nature goed en vriendelijk zijn. Maar onze natuurlijke reacties worden onderdrukt en gecorrumpeerd door de eisen van de maatschappij die wijzelf in het leven hebben geroepen - een maatschappij gebaseerd op een immer toenemende productie en consumptie, waar eigenbelang in stand gehouden wordt als een primaire deugd.

Geduldig en standvastig moet de Theosofische Vereniging bezig blijven met het afbreken van het geloof in deze levenswijze. Het moet een filosofie bieden die de mensen begiftigt met de moed om te veranderen en hun aangeboren goedheid naar voren te laten komen. Raciale en andere kenmerken zullen hen er niet toe brengen zich in een conflict te begeven als zij eenmaal hun eigen ware aard kennen, en hun plaats temidden van de rest van de schepping.

Jonge boodschappers

Nationale, raciale, religieuze en andere verdelingen hebben nauwelijks impact op het verstand van jonge mensen, want zij worden niet bezwaard door het gewicht van herinneringen of verhard door jaren van emotionele reacties. Na de oorlog in Europa weigerden veel jonge mensen de vooroordelen en de haat van de strijdende partijen over te nemen. Toen zij de gelegenheid kregen te reizen en andere jonge mensen te ontmoeten uit de voormalige 'vijandige' landen, ontdekten zij al gauw dat die niet veel van henzelf verschilden.

Helaas groeiden zij snel over hun wijsheid heen.

Niet lang geleden werd er een project begonnen om de vooroordelen tussen Indiërs en Pakistanen weg te nemen door penvriendschappen tussen schoolgaande kinderen in de twee landen. Een verslag, gepubliceerd in *The Hindu*, een grote Indiase krant, getuigt van de volwassenheid die de onbedorven jeugd bezit. Een 12-jarige schreef aan zijn vriend: 'Vind je het niet belachelijk, zoals wij vechten?' Een ander kind verklaarde: 'Ik wist niet veel over Pakistan. Het was gewoon een land waar wij van afgescheiden waren. Nu heb ik het gevoel dat Pakistan hetzelfde is als India... Ik zou het niet leuk vinden als de twee landen oorlog gingen voeren'. Weer een ander kind schreef: 'Hoe dan ook, wat er gebeurd is in het verleden zou in het verleden moeten blijven, en het is nu onze taak om een betere toekomst te scheppen'.

Druk van ouderen

Ons werd echter verteld dat veel van deze kinderen, die zo'n gezond verstand aan de dag legden, onzeker of bezorgd waren over het gedrag van volwassenen. Hun natuurlijke gevoelens moesten zij inslikken of verbergen vanwege de verwachte druk van de kant van ouderen. Jammer genoeg probeert iedere generatie de volgende te pletten onder haar eigen gebrek aan wijsheid, in plaats van dat zij nieuwe inzichten en zuiverder gevoelens laat ontstaan. Misschien hebben volwassenen veel te leren van jeugdigen, zoals Wordsworth ons herinnert:

'De jongeman, die elke dag verder uit het oosten moet reizen, is nog steeds de priester van de natuur, en wordt op zijn weg vergezeld door het schitterende visioen'.

De lichaamsleeftijd zegt niets over de volwassenheid van de lichaamsbewoner, en wij moeten ons niet afwenden van wat kinderen zeggen. Zij hebben spontane kennis van hun eenzijn met andere levensvormen. Het is gemakkelijk voor hen om van dieren te houden en diegenen die onbedorven zijn zoals zichzelf, namelijk

andere kinderen die pas onlangs neergedaald zijn uit de *deva*-werelden. Zij reageren op zuivere trillingen omdat hun verstand onschuldig is, totdat zij gecorrumpereerd worden tot het koesteren van vooroordelen en harteloosheid.

Educatieve activiteiten, die kinderen helpen op te groeien zonder hun ouders te imiteren maar die aan de andere kant hun natuurlijke goedheid en gevoeligheid voeden, zijn van bijzondere waarde, want dat kan de enige manier zijn om te voorkomen dat nieuwe generaties vooroordelen en houdingen van geweld blijven koesteren.

Bemoeit de natuur zich ermee?

Naarmate de mensheid verder blundert, terwijl zij talloze fouten begaat, kan de natuur zich ermee gaan bemoeien om de verstoringen van het evenwicht die ontstaan zijn, tegen te gaan. De hebzucht van de mens heeft dierenpopulaties gedeceimeerd, alsook de prachtige diversiteit van het leven op deze planeet. Zelfs de grote dieren zijn niet gevrijwaard gebleven van de aanslagen die stropers, jagers en landdieven op hen gepleegd hebben. De aanvallen op olifanten hebben zich geconcentreerd, vooral in Afrika, op dieren met de grootste slagstanden. Alleen al in een nationaal park, in Oeganda, lieten overzichten een daling in het aantal olifanten zien van 3.500 naar 200 tussen 1963 en 1992. Maar de laatste jaren werd een toenemend aantal olifanten geboren met kleinere of helemaal zonder slagstanden, misschien omdat zoveel olifanten met grote slagstanden gedood zijn dat de genen die zulke dieren produceren nu zeldzaam zijn. Hetzelfde verschijnsel doet zich voor in een groot deel van Afrika. Hoewel geen slagstanden hebben een nadeel is voor olifanten, die ze gebruiken als gereedschap voor noodzakelijke handelingen zoals naar water graven, lijkt de verandering hen over het algemeen een langer leven te garanderen.

Verminderde vruchtbaarheid

Een ander intrigerend verschijnsel is de verminderde vruchtbaarheid bij mannen.

Volgens het *British Medical Journal* was er gedurende de tien jaar dat er proeven werden gedaan, een merkbare daling in de spermaproductie van normaal functionerende mannenlichamen in Finland. Soortgelijke resultaten waren ook te zien in andere Europese landen. Onderzoekers kunnen die niet verklaren door alleen rekening te houden met alcoholconsumptie, vervuiling en andere mogelijke oorzaken. Vandaar de speculatie of de natuur, op haar eigen ondoorgrondelijke manier, regelingen treft om de aarde te beschermen voor overbevolking door de mensheid.

In verscheidene landen is de menselijke bevolking ernstig getroffen door AIDS. In ontwikkelingslanden heeft de ziekte zich zo snel verspreid dat industrieën, landbouw, scholen enzovoorts problemen

ondervinden omdat werknemers sterven of ontslag nemen. Alweer rijst de vraag of de natuur haar eigen programma doorvoert. Haar manier van doen zou bij tijd en wijle de mensen de schrik op het lijf kunnen jagen, of hen in opstand laten komen als pruilende baby's die boos zijn op hun moeder. Maar daar onze visie kortzichtig is, kunnen wij de wijsheid van de natuur op den duur nooit overtreffen.

Het Grote Plan gaat voort om de volmaking van de ziel te bewerkstelligen. Wat er ook gebeurt door de activiteiten van de natuur om dat Plan tot voleinding te brengen is vast en zeker heilzaam, en moet zonder angst of wanhoop onder ogen worden gezien.

Uit: *The Theosophist*, december 1999

Vertaling: A.M.I.

Als je je vuist balt,
kan niemand
iets in je hand stoppen
en evenmin
kan jouw hand
iets oppikken.

Alex Haley

Een oneindigheid van binnen om weg te geven

– Diana Dunningham Chapotin

“Er is een oneindigheid binnenin ieder van ons om weg te geven; wij moeten de manier ontdekken om die weg te geven.” (N. Sri Ram)

Wanneer wij geroepen worden tot het pad van dienst door het lijden rondom ons, merken wij al gauw dat daar een schijnbaar onuitputtelijk reservoir van liefde en energie voor nodig is. ‘Goede doelen’ eisen onze aandacht op van alle kanten.

Gedeelten uit de openbare lezing gegeven door Diana Dunningham Chapotin op de 103^e Jaarlijkse Conventie van de Theosofische Vereniging in Nieuw Zeeland begin januari 2000.

Hoe kunnen wij putten uit de grenzeloze krachten waarvan de heer Sri Ram zegt dat wij ze bezitten om te geven en lief te hebben? Denk eens aan alle situaties die getransformeerd zouden worden. Zelfs de toestandjes die wij allen hebben meege- maakt, zoals deze:

- U staat op straat met een kennis of een vriendin die maar door blijft praten. Ze doet dat omdat ze eenzaam is. U weet dat en daarom probeert u geduldig te blijven, maar uw gedachten dwalen af naar uw horloge. En telkens weer. Is er een formule om te putten uit grotere vermogens tot begrip en geduld onder deze omstandigheden? Hoe doet u hier een beroep op uw innerlijke reserves?
- Een vriendin zit erg in de rats over een bepaalde maatschappelijke onrechtvaardigheid. En u bent het met haar eens op dit punt. Zij heeft u gevraagd om met een handtekeningactie door de buurt te gaan. U vindt het niet erg om uw vrienden te vragen hun handtekening te zetten maar u vindt het moeilijk om vreemden hiervoor te benaderen. Hebt u ooit de behoefte gevoeld om

ergens tegen te protesteren maar u wat verlegen of aarzelend gevoeld om passende actie te ondernemen?

- Hebt u weleens gemerkt dat u een bezoekje aan een oudere vriendin in een rusthuis uitstelt? U zegt tegen uzelf, ik MOET er heus deze week eens naar toe... of volgende week...
- Maandenlang hebt u een vriendin geholpen. U komt er langzamerhand achter dat niemand iets bereikt heeft. Er lijken geen oplossingen voorhanden voor het probleem van uw vriendin, er komt geen verandering in de houding of het gedrag dat misschien bijdraagt tot het probleem. U zet zich wekenlang in en feitelijk krijgt u het gevoel dat u uw vriendin alleen maar aan het gezelschap houden bent, dat u slechts een luisterpost bent of een ontspanningsdienst. Hebt u dit wel eens bij de hand gehad?
- Bent u weleens echt door de angst bevangen dat de mensheid deze planeet gaat vernietigen?
- Hebt u zich er wel eens op betrappt dat u zich vaag teleurgesteld voelde toen iemand die u geholpen had, u hiervoor niet bedankte?
- Bent u wel eens langs een bedelaar of een straatzwerfster gelopen terwijl u oogcontact vermeed?
- Hebt u zich wel eens het vuur uit de sloffen gelopen om een of andere regeringsmaatregel of gemeentelijke beslissing tegen te houden, met als enig resultaat dat al uw pogingen op niets uitliepen en u zich overmand voelde door machteloze woede?
- Bent u wel eens in omstandigheden geweest waarin u van anderen afhankelijk was en zich kwetsbaar voelde, en hulpeloos?
- Bent u wel eens 'geholpen' door iemand anders die uiteindelijk de baas over u ging spelen?
- Hebt u wel eens iemand langere tijd verpleegd of verzorgd en bent u

daarvan zo vermoeid geraakt dat u zich afvroeg hoe lang u dat nog zou kunnen blijven doen?

Het is geen kwestie van trachten u te provoceren door dit soort vragen te stellen. De reacties die wij vaak vertonen in deze situaties zijn vooral heel menselijk. Al deze omstandigheden betreffen geven en dienstbaar zijn en de gevoelens die wij daarbij onvermijdelijk ervaren - gevoelens van machteloosheid, wanhoop, cynisme, vermoeidheid, verveling, angst, ongeduld enzovoorts. Het zijn allemaal situaties die vragen om inkeer tot diepere innerlijke hulpbronnen.

Terwijl wij deze gevoelens ervaren hebben wij een grote medestander, een grote metgezel, iemand tot wie wij ons kunnen wenden, die ons altijd kan helpen - *Theosofia*. Hoe helpt theosofie ons in al deze situaties? Welk verschil maakt de aanwezigheid van theosofie? Wanneer theosofen gevraagd wordt waar theosofie is in wat zij aan het doen zijn, antwoorden zij over het algemeen dat die zich in het hart ervan bevindt, dat hun filosofie het middelpunt is. Ik vraag me af of de lezers niet hetzelfde zouden zeggen - dat u voortdurend probeert de situaties te begrijpen waarin u tracht de helpende hand te bieden in het licht van de theosofie, dat theosofie invloed heeft op de manier waarop u deze situaties opvat, op de manier waarop u daarop reageert. In feite, of wij het nu beseffen of niet, zet theosofie het geven in een veel ruimere context, het geeft een breder perspectief; het kan ons geven verdiepen.

Wat onze spirituele filosofie ook mag zijn, hoe onze opvatting van de wereld ook is, feitelijk, als we erover nadenken, beïnvloeden onze onderliggende metafysische vooronderstellingen onze houding ten opzichte van dood, ziekte, ouderschap, oorlog, het gebruik van de planetaire hulpbronnen, kernenergie - kortom, van alles, nietwaar? Wanneer we besluiten aan welke liefdadigheidsinstellingen wij ieder jaar

gaan doneren en hoeveel, voor wat voor vrijwilligerswerk wij ons gaan aanmelden en hoeveel tijd wij daaraan willen gaan besteden, of wij onze bejaarde ouders bij ons laten inwonen, of wij bij onze kinderen gaan inwonen als wijzelf bejaard zijn, of wij ons als gewetensbezwaarde moeten aanmelden wanneer wij jong zijn, of wij een kind gaan adopteren, de oproep tot kwijtschelding van derde wereldschulden gaan steunen of inmenging van de Verenigde Naties in Tsjetsjenië, zelfs op welke politieke partij we gaan stemmen - wij neigen ertoe deze dingen, al dan niet bewust, te doen in het licht van onze levensfilosofie. De kwaliteit van onze dienst voor anderen, de diepte van ons geven, wordt rechtstreeks beïnvloed door ons wereldbeeld.

Wat is nu waarlijk theosofische dienstverlening, waarlijk theosofisch geven?

- Theosofische dienstverleners letten niet alleen op de fysieke gezondheid en veiligheid, of het psychologische comfort van degenen die zij helpen, maar ook op hun groei op de lange termijn, op hun spiritueel welzijn. Zij zijn niet op zoek naar snelle resultaten maar naar perspectieven. Zij vragen zich af wat de karmische consequenties zijn van de voorhanden zijnde opties.
- Theosofische dienstverleners gaan er niet op uit om de regering te bestrijden inzake sociale kwesties met een 'zij-tegen-ons' mentaliteit; zij streven naar consensus met alle liefde en intelligentie waartoe zij in staat zijn. Zij gaan alleen de eventuele strijd aan in het belang van de groep; zij stellen het welzijn van andere naties op één lijn met dat van zichzelf en trachten een globaal perspectief voor ogen te houden.
- Hoe zien theosofische dienstverleners de pieken en dalen en vlaktes van psychologische ervaringen? Altijd in verhouding tot de bredere visie, tot cyclische evolutie, tot verenigend bewustzijn. Zij zien de ma-

nier waarop wij heen en weer slingeren tussen genot en pijn, verdriet en vreugde, aantrekking en afstoting, rust en activiteit enzovoorts als een functie van de polariteit die functioneert in het universum. Zij bezien lijden in termen van de groei die het teweeg kan brengen en de mogelijkheden die het biedt om zich te oefenen in mededogen.

- Theosofische dienstverleners prijzen zich gelukkig dat zij betrokken zijn bij een onderneming, de enige onderneming waarbij er geen obstakels zijn. In de gewone alledaagse wereld is het zo dat als u een vlucht naar Singapore geboekt hebt en de luchtverkeersleiders staken, dan is dat een obstakel. Als u een stuk grond wilt kopen en u krijgt daarvoor geen lening, dan hebt u een probleem. *Op het spirituele pad, met een spiritueel perspectief, zijn obstakels juist het terrein van actie.* De moeilijkheden die zich onvermijdelijk voordoen wanneer wij trachten onze medemensen te helpen, dieren te beschermen of de planeet, zijn allemaal koren op de spirituele molen.

Nu hebben wij vastgesteld dat de theosofie, door het spirituele perspectief dat erin geboden wordt, ons geven kan verdiepen. Maar wat gebeurt er in het soort essentiële situaties die ik hierboven geschetst heb? Hoe is daarbij de kwaliteit van ons geven? Als er geen toverformules zijn om ons te helpen, zijn er dan niet tenminste een paar speciale principes, of inzichten, praktijken of gebeden die de latente wil, wijsheid en liefde binnenin ons kan vrijmaken?

Het lijkt mij dat theosofische dienstverleners er een aantal speciale overtuigingen op na houden die hun vermogen tot geven rechtstreeks beïnvloeden. Een hiervan is de overtuiging dat *ieder mens volmaakt kan worden* en uiteindelijk op een dag de voeten van de Meesters zal bereiken - of,

als u wilt, tot zelfactualisatie, zelfrealisatie zal komen.

Herinnert u zich de volgende woorden van Annie Besant? Zij zegt: 'Geen enkele ziel die daarnaar verlangt kan ervan worden weerhouden op te stijgen; geen hart dat liefheeft kan ooit in de steek gelaten worden. Moeilijkheden bestaan alleen opdat we door ze te overwinnen sterk mogen worden, en alleen zij die geleden hebben zijn in staat te redden'.

De overtuiging dat iedereen volmaakt kan worden - het geloof in de spirituele lotsbestemming van allen die wij tegenkomen - helpt ons de kracht tot geven te vergroten en de selectieve, oordelende manier waarop wij soms te werk gaan bij ons geven, op te lossen. Deze overtuiging weerhoudt ons er onbewust van mensen af te schrijven. Een voorbeeld ter illustratie:

Wij zijn met z'n drieën, u bent met z'n drieën

Toen het schip van de bisschop voor een dag aanlegde op een afgelegen eiland, was hij vastbesloten zijn tijd zo nuttig mogelijk te gebruiken. Hij wandelde langs het strand en trof drie vissers aan die hun netten aan het boeten waren. In pidgin-engels legden zij hem uit dat zij eeuwen geleden door missionarissen gechristianiseerd waren. 'Wij christenen!', zeiden ze, terwijl ze trots op elkaar wezen.

De bisschop was onder de indruk. Kenden zij het Onze Vader? Zij hadden er nooit van gehoord. De bisschop was geschokt.

'Wat zeggen jullie als je bidt?'

'Wij richten onze ogen op de hemel. Wij bidden: 'Wij zijn met zijn drieën, u bent met zijn drieën, wees ons genadig'. De bisschop was ontzet over het primitieve, zelfs ketterse karakter van hun gebed. Dus besteedde hij de hele dag met hun het Onze Vader te leren. De vissers waren langzame leerlingen, maar ze deden hun best en voordat de bisschop de volgende dag sloop ging, smaakte hij het genoeg hen de hele formule te horen uitspreken zonder een enkele fout.

Maanden later kwam het schip van de bisschop toevallig weer langs die eilanden en terwijl de bisschop over het dek ijsbeerde en zijn avondgebeden zei, herinnerde hij zich met genoeg de drie mannen op dat verre eiland die nu in staat waren te bidden, dank zij zijn geduldige inspanningen. Terwijl hij daar zo in gedachten verzonken liep, keek hij toevallig op en zag hij een lichtje in het oosten. Het licht kwam steeds dichterbij het schip en terwijl de bisschop in verwondering stond te kijken, zag hij drie figuren over het water lopen. De kapitein legde het schip stil en iedereen leunde over de reling om dit wonder te zien.

Toen ze binnen gehoorsafstand waren, herkende de bisschop zijn drie vrienden, de vissers. 'Bisschop!', riepen zij uit. 'Wij horen uw boot langs eiland gaan en komen u gauw gauw tegemoet'.

'Wat willen jullie?', vroeg de bisschop vol ontzag.

'Bisschop', zeiden zij, 'wij heel, heel erg spijt. Wij vergeten prachtige gebed. Wij zeggen, 'Onze Vader in de hemel, uw naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome...' de rest wij vergeten. Vertel ons gebed alstublieft nog een keer'.

'Vrienden, ga terug naar huis', zei hij, 'en iedere keer als jullie bidden, zeg dan: 'Wij zijn met zijn drieën, u bent met zijn drieën, wees ons genadig!'.

Kwaliteit van aanwezigheid

Naarmate wij ouder worden, beseffen wij dat ieder individu wel een paar fantastische eigenschappen heeft, ongeacht hoe beschadigd zij zijn. Er is altijd wel een aspect van iemand waar wij mee kunnen werken. En de kwaliteit van onze aanwezigheid, hoe kort we ons dit ook maar kunnen veroorloven, kan precies de gave zijn die zij nodig hebben. Het groeiende besef van het kostbare van ieder individu zorgt ervoor dat wij net iets meer geduld hebben met die vervelende persoon, met die mensen die er niet in lijken te slagen hun problemen onder de knie te krijgen, met de bejaarde die eindeloos dezelfde verhalen vertelt. We merken dat het leven

dat in alles verborgen is, inderdaad leeft in ELK atoom, dat een verborgen licht schijnt in IEDER wezen en dat de Liefde die het universum belevendigt, niet alleen het mooie, vriendelijke en aantrekkelijke omvat maar ook het lelijke, het irritante en het hebbiger!

Een Amerikaanse vrouw genaamd Rachel Naomi Remen maakt onderscheid tussen *repareren*, *helpen* en *dienen*. Zij zegt dat 'repareren' een vorm van oordelen is. Wanneer wij iemand 'repareren', zien wij hem als kapot. Als wij repareren, zien wij de heelheid, - de volmaaktheid - in de ander niet. Ook 'helpen', zoals zij het definiëert, is niet ideaal. Helpen, zegt zij, is gebaseerd op ongelijkheid. Wanneer wij helpen, gebruiken wij onze eigen kracht om diegenen met minder kracht te helpen. Wanneer wij mensen helpen, zouden wij zonder het in de gaten te hebben hun eigenwaarde kunnen doen afnemen. Door te helpen steekt men zich in de schuld. Dienen, aan de andere kant, is wederzijds. Wij dienen niet met onze kracht, wij dienen met onszelf. Wanneer wij helpen, hebben wij een gevoel van tevredenheid. Wanneer wij dienen, hebben wij een gevoel van dankbaarheid. Rachel Remen zegt er het volgende over: 'Als helpen een ervaring van kracht is, is repareren een ervaring van beheersing en expertise. Dienst, aan de andere kant, is een ervaring van mysterie, overgave en ontzag... Het is gebaseerd op het grondbeginsel dat het karakter van het leven heilig is... Wanneer u helpt, ziet u het leven als zwak, als u repareert, ziet u het leven als kapot. Wanneer u dient, ziet u het leven als heel.'¹

Natuurlijk is het ultieme middel tot het vrijmaken van onze innerlijke capaciteit tot dienen in deze zin het ontdekken van onze eenheid met alle andere levensvormen. In feite is het zo dat als wij onze eenheid met anderen beseffen, wij beginnen met het aanboren van wat toverkracht lijkt om te troosten, te beschermen, te genezen, op te heffen en te transformeren.

Wat brengt het besef van eenheid teweeg? Hoe boren mensen die innerlijke

bron aan? Sommigen bidden, sommigen mediteren, sommigen roepen engelenkrachten aan of hun eigen hoger zelf. Sommigen gebruiken bezwerende woorden, zelfs rituelen, die hen zuiveren voor dienst en hen openstellen als een kanaal waar spirituele krachten doorheen kunnen vloeien. Hier is een bezwerende formule van George Arundale die misschien van nut kan zijn:

Krachten van Liefde

O Krachten van liefde! Wij betuigen u onze trouw, wetende dat alleen liefde de wereld kan verlossen. Wij roepen uw zegen aan over diegenen die ernaar streven u te dienen. Wij roepen uw zegen aan over allen die lijden, opdat zij ontdekken dat zij in uw liefde zijn opgenomen temidden van hun leed. Wij roepen uw zegen af over allen die anderen doen lijden, zodat zij ertoe gebracht worden terug te keren tot u en u te dienen.

Het zou fantastisch zijn als we een formule zouden vinden die onze onaangeboorde liefde en wijsheid bij toverslag zou vrijmaken, is het niet? Dan zouden wij precies weten hoe wij ons in het straatgevecht moesten mengen, hoe wij 'burnout' zouden kunnen vermijden, hoe wij inmenning in de levens van anderen kunnen voorkomen, hoe wij moeten omgaan met woede en wanhoop.

Linda Jo Pym, een theosofe die de kliniek voor geestelijke gezondheid aan de Universiteit van Washington in Seattle leidt, zei eens:

"Dienst gaat niet over het idee van dienst of de sociale verdienste ervan; het gaat over diep ingaan in de plaats waar wij Een zijn. Het is niet een stel regels en bepalingen. Wanneer wij een beslissing nemen, hoe vaak zijn we dan gecentreerd in die plaats diep binnenin ons? Of rammelen we alleen maar met regels, ideeën en principes door elkaar in ons hoofd? Het hele eieren eten is het vinden van dat speciale deel in ons van waaruit wij kunnen antwoorden."

Hoewel het waar is dat er soms ervaringen zijn in ons leven, als donderslagen

bij heldere hemel, die een bewustzijn van eenheid oproepen, ontstaat het besef van eenheid meestal ongemerkt. Het is een proces, dat begint met de natuurlijke impuls om de helpende hand toe te steken aan anderen in gevaar of in moeilijkheden. Wanneer wij iemand zien die op het punt staat flauw te vallen, wat gebeurt er dan? Onze armen gaan automatisch naar voren. Wat doen we wanneer een kind van zijn fiets valt? Wij helpen hem weer overeind. Wat doen we als we horen dat een buurman ziek is? Terwijl wij met één hand de hoorn op de haak leggen, pakken wij met de andere de soepan.

Onze impuls om anderen ten dienste te zijn is niet iets wat voortkomt uit het verlangen te schitteren of om ons zelfrespect op te krikken - niet echt. Het ontstaat uit een onderliggend saamhorigheidsgevoel, zoals Ram Dass zegt, een drang naar eenheid. Cynici zouden misschien zeggen dat wij sociale dieren zijn en dat onze drang om te proberen te helpen een soort kudde-instinct is, een daad van collectief zelfbehoud. Dit is waarschijnlijk precies hoe onze evolutionaire reis begonnen is. Dit is echter niet de essentie van het instinct om de ander tegemoet te komen. Wij lijden aan het gevoel van onze eigen afgescheidenheid, nietwaar, en dit stelt ons in staat de pijn van isolatie in anderen te herkennen. Hierdoor wordt onze bezorgdheid veroorzaakt.

Ervaring van bijzonder inzicht

In het boek, *How Can I Help?* van Ram Dass, spreekt een Amerikaanse vrouw over een bijzonder inzicht dat zij kreeg over onze onderliggende natuur, onze verwantschap, ons saamhorigheidsgevoel.

‘In de vroege stadia van mijn vaders ziekteproces door kanker, vond ik het heel moeilijk te weten hoe ik hem het beste kon helpen. Ik woonde zo’n duizend mijl bij hem vandaan en kwam af en toe op visite. Het was moeilijk aan te zien hoe hij achteruit ging en nog moeilijker om mezelf zo onhandig te voelen, onzeker wat ik moest doen of zeggen.

Tegen het einde werd mij gevraagd direct te komen. Hij was aan het wegglijden. Ik ging meteen van het vliegveld naar het ziekenhuis en toen rechtstreeks naar de kamer waarvan ik dacht dat hij er lag.

Toen ik binnenkwam, zag ik dat ik mij vergist had. Er lag een heel, heel oude man, bleek en haarloos, vermagerd, die met diepe uithalen ademde, diep in slaap, schijnbaar dichtbij de dood. Dus draaide ik mij om, om de kamer van mijn vader te gaan zoeken. Toen stond ik als verlamd stil. Ik besefte plotseling: ‘Mijn God, hij is het!’ Ik had mijn eigen vader niet herkend! Het was het meest schokkende ogenblik van mijn leven.

Goddank lag hij te slapen. Alles wat ik kon doen was bijhem gaan zitten en aan dit beeld voorbijgaan voordat hij wakker werd en mijn geschoktheid zag. Ik moest door hem heen kijken en iets anders vinden dan deze verbijsterende verschijning van een vader die ik nauwelijks fysiek kon herkennen.

Tegen de tijd dat hij wakker werd, was ik al een heel eind op weg. Maar wij waren nog steeds slecht op ons gemak met elkaar. Er was nog steeds dat gevoel van afstandelijkheid. Wij konden het allebei voelen. Het was heel pijnlijk. Wij waren beiden verlegen... met maar af en toe oogcontact.

Een paar dagen later kwam ik zijn kamer binnen en zag dat hij sliep. Weer was het moeilijk om aan te zien. Dus ging ik er bij zitten en keek nog eens goed. Plotseling trof mij de volgende gedachte, woorden van Moeder Teresa, die melaatsen waar zij voor zorgde beschreef als ‘Christus in al zijn verdrietig makende vermommingen’.

Ik heb eigenlijk nooit een echte relatie met Christus gehad, en ik kan niet zeggen dat ik die op dat moment wel had. Maar wat bij mij doorkwam was een gevoel voor de identiteit van mijn vader als... als een kind van God. Dat was wie hij werkelijk was, achter de ‘verdrietig makende vermomming’. En dat was ook mijn echte identiteit, voelde ik. Ik voelde een grote band met hem die niet leek op een die ik als vader en dochter gevoeld had.

Op dat moment werd hij wakker, keek mij aan en zei: 'Hallo'. En ik keek hem aan en zei: 'Hallo'.

Gedurende de resterende maanden van zijn leven waren wij volkomen in vrede en op ons gemak bij elkaar. Geen verlegenheid meer. Geen onafgewikkelde zaken. Meestal leek het of ik precies wist wat er gebeuren moest. Ik kon hem voeden, scheeren, wassen, omhooghouden om de kussens op te schudden - al die heel intieme handelingen die eerder zo moeilijk voor mij geweest waren.

In zekere zin was dit mijn vaders afscheidscadeau aan mij: de kans om de gezamenlijke identiteit van de geest te zien die wij beiden deelden; de kans om te zien hoeveel dat mogelijk maakt in de zin van liefde en comfort. En ik heb het gevoel dat ik daar nu een beroep op kan doen ten behoeve van ieder ander.²⁷

Essentiële aspecten

Misschien is de dapperste en meest radicale stap die wij kunnen zetten om onze onuitputtelijke capaciteit om te geven vrij te maken, de bereidheid onze eigen twijfels, behoeften en weerstanden onder ogen te zien, om te trachten te zien wat de innerlijke barrières zijn om uitdrukking te geven aan ons zorginstinct. Wij kunnen kijken naar wat er in ons om gaat in die specifieke situaties die we hierboven opnoemden - de gevoelens van schuld, bezorgdheid, ongemak, teleurstelling, kwetsbaarheid enzovoorts. Wij moeten ook bereid zijn de diepere angsten te zoeken achter deze reacties - angst voor controleverlies, om ondergesneeuwd te worden, dat ons hart gebroken wordt, uiteindelijk de angst voor uitsterven. DIT is de kern van theosofische dienstverlening en waarschijnlijk de zekerste manier om het hart te openen voor zijn potentieel van ongelimiteerd geven.

Wat wordt er bedoeld met kijken naar wat er achter onze spontane reacties zit? Misschien als wij ongeduldig worden jegens iemand die maar doorzeurt over zijn problemen, zijn wij niet alleen ongeduldig omdat wij het druk hebben en

zij egoïstisch zijn, maar ook omdat ons onderbewuste zegt: 'En hoe zit het met MIJ en MIJN problemen? Wie bekommert zich om MIJN problemen?' Onze ongeduldigheid kan feitelijk een onderdrukte roep zijn om gevoelens van liefde voor onszelf. Misschien wanneer wij voortdurend het bezoek uitstellen aan die bedlegerige en eenzame vriendin in het rusthuis, is dat niet alleen vanwege het moeizame maskeren van ons verdriet voor haar en met haar converseren. Misschien worden wij van binnen geconfronteerd met het afschrikwekkende spook van ons eigen verlies van controle, onze eigen potentiële hulpeloosheid en, bovenal, van ons eigen gevoel van in de steek gelaten zijn.

Hoe beïnvloedt de angst voor een gebroken hart, voor ondergesneeuwd worden en verdrinken in verdriet door wat wij om ons heen zien, ons geven? Het kan betekenen dat wij zijn als oesters, die opengaan en een bepaalde hoeveelheid pijn binnenlaten en dan weer dichtklappen. Wij gaan helpen op dinsdag en donderdagmiddag; daarna komen we thuis en doen de voordeur dicht.

Misschien laten wij een vriendin met terminale kanker wel vallen, of een vriendin die juist een kind verloren heeft, niet alleen omdat wij niet weten welke woorden te gebruiken om haar te troosten, maar omdat er diepe en beangstigende vragen bovenkomen. Onze levensfilosofie, zo logisch, zo prachtig, zo metafysisch bevredigend, en die ons een gevoel van zekerheid en optimisme geeft, wordt aangevallen, ondermijnd, door noties van onrechtvaardigheid en absurditeit. Natuurlijk zijn er heel wat gemengde motieven in alles wat wij doen. Naast oprechte sympathie en mededogen kan er de behoefte bestaan verving, eenzaamheid of gevoelens van nutteloosheid te vermijden. Misschien bezorgt het helpen van anderen ons wel een goed geweten, bevestigt het onze eigenwaarde en geeft het ons een bepaalde autoriteit. Maar alweer: wat ligt er achter zulke motivaties? Achterliggende motiveringen zoals deze, en het versterken

daarvan, kunnen geworteld zijn in vrees voor de verschrikkelijke innerlijke leegte.

Op weg naar eenheid

Wij stippen dit niet aan om ons enthousiasme voor het dienen van anderen te ondermijnen. Wij doen niet aan zelfkastijding. Wij oordelen niet. Als we te lang doorgaan over de motivatie tot dienen, kan dit onze spontaniteit en vreugde teniet doen. Als wij wachtten op een volkomen zuivere motivatie, zouden wij verlamd blijven. In feite zijn wij alleen maar aan het observeren, aan het appellen van laagjes en aan het opletten... en dit is misschien wel het proces dat scheidsmuren tussen anderen en ons verwijderd totdat wij eenheid proeven. Uiteindelijk is er niet langer enig gevoel van 'helper' en 'geholpene'. Wij helpen door wie wij zijn, niet zo zeer door wat wij doen. Nog een verhaal uit het boek van Ram Dass³, om dit contrast aan te geven tussen zijn en doen:

'Ik was op bezoek bij de vrouw van een vroegere Amerikaanse ambassadeur in Thailand, en zij vertelde mij over een monnik die een klooster had gebouwd waar heroïne- en opiumverslaafden in tien dagen genezen werden... voor vijftien dollar... Misschien was dit een van die monniken met de meditatieve krachten waar wij soms van horen. Ik verzocht haar om mij aan hem voor te stellen...

Nu zijn de boeddhistische monniken in Thailand deel van de Theravada traditie, die bijzonder strenge verzaking vereist om het verstand te zuiveren, zodat men in diepe meditatie kan gaan... Deze rigoureuze training bereidde hem voor op heel intensieve beoefening van meditatie, die hem in staat stelde af te stemmen op de diepere en krachtigere delen van zijn verstand. Toen zijn tante [die hem blijkbaar aan het trainen was] het gevoel had dat hij er klaar voor was, leerde zij hem de bereiding van een kruiden-diureticum. Zij instrueerde hem dit aan de verslaafden te geven, en vervolgens stichtte hij zijn klooster.

Toen wij kennis met hem maakten, was mijn allereerste reactie dat ik een eiken-

boom een hand gaf. Zijn tegenwoordigheid was enorm krachtig en solide. Hij liet ons een rondleiding door het klooster geven waar ongeveer honderd verslaafden een behandeling ondergingen. Je kon precies zien wie wie was. De nieuwelingen zagen er allemaal uit als gesloopte junkies. Zij bevonden zich in een kamer. Daarna, verderop, tegen de tijd dat zij er vier dagen waren, kon je echt een verandering zien. Na acht dagen leken ze opgewekt... helemaal niet bijzonder op verslaafden. Na tien dagen waren zij weer weg. Statistieken over hen toonden aan dat zeventig procent na afloop niet weer verslaafd raakte.

Verbijsterend

Toen ik een vraaggesprek had met de monnik, vroeg ik hem, 'Hoe doet u dit?' Hij zei, 'Welnu, dat is eenvoudig. Ik vertel ze dat ze hier maar tien dagen mogen blijven, dat ze nooit meer terug mogen komen en dat de geneeswijze werkt'. Ik vroeg hem of er veel religieuze indoctrinatie werd toegepast in het tiendaagse programma. 'Nee,' zei hij, 'niets van dat alles. Deze mensen zijn daar niet geschikt voor'.

Ik had gehoord dat er veel deskundigen op het gebied van verdovende middelen, verslaggevers en zelfs een aantal politici uit het westen gekomen waren, maar dat niemand van hen kon uitvogelen waarom wat hij deed zo'n effect had. De kruidendrank was kennelijk niet het hele verhaal. Naarmate ik langer met hem optrok, begon ik te beseffen dat zijn denken zo gericht en eenpuntig was dat zijn wezen sterker was dan hun verslaving. Op de een of andere manier bracht hij de verslaafden een gevoel van niet-verslaafd zijn bij dat sterker was dan hun verslaving. En ik zag dat zijn toewijding zo volkomen was dat hij niet zomaar iemand was die een vaardigheid toepaste. Hij was helemaal met zijn werk versmolten. Hij was de genezing.³

Dit is nu het ideaal. Zulk soort individuen zijn zeldzaam, maar ieder mens kan volmaakt worden, denk daaraan, dus op een dag zijn wij allemaal zoals die Thaise boeddhistische monnik. Ik denk dat dit verhaal in feite die magische formule

onthult om onze innerlijke krachten vrij te maken, waar wij soms naar verlangen: het is niet de vraag naar het vinden of bezitten van een magische formule, maar naar er zelf een te worden in onszelf.

Dienstverlening is eigenlijk een reis op weg naar ontwaken. Voor die reis hebben wij de theosofie als onze metgezel en leraar. Wij hebben de wetenschap dat wij een oneindige kracht binnenin ons hebben tot geven en dat ieder mens volmaakt kan worden. Wij moeten stoutmoedig en vreugdevol uitgaan op het pad van dienst, terwijl wij onbevreesd kijken naar de diepere, meer duistere niveaus van onze psyche en voorzichtig trachten die speciale stille kern binnenin ons aan te raken. Moge de overtuiging van onze Eenheid

sterk zijn, en de visie daarop helder blijven, zodat het ons zelfs onder de minst gunstige omstandigheden bijblijft. En als die vrese-lijke momenten komen, laat ons die dan met onwankelbare blik in de ogen zien; totdat zij ons geen schrik meer aanjagen, tot alleen mededogen ons hart vervult.

Verwijzingen:

- 1 Rachel Naomi Remen, *'In the Service of Life'*, artikel, Noetic Sciences Review, lente 1996.
- 2 Ram Dass, *How Can I Help?*, pp.19-20
- 3 idem, pp.94-96.

Uit: *Theosophy in New Zealand*,
maart 2000
Vertaling: A.M.I.

De methode van geweldloos verzet
is effectief in die zin
dat het de tegenstanders ontwapent.
Zij legt morele verdedigingsmechanismen bloot,
verzwakt hun moreel
en werkt tegelijkertijd in op hun geweten.
Zij maakt het mogelijk voor het individu
om voor morele doelen te strijden
met morele middelen.

Martin Luther King jr.

De gesloten vuist van de leraar

– Trevor Leggett

De gesloten vuist van de leraar is een Indiase uitdrukking die verwijst naar het doorgeven van een opvolging in een of andere traditie. Het wordt geïllustreerd door een van de verhaaltjes in de Perzische klassieker *Gulistan of Rozentuin*.

Trevor Leggett geeft lezingen in de Engelse afdeling, met name in Londen.

Het gaat als volgt: Een worstelleraar had een veelbelovende leerling, aan wie hij negenennegentig van de honderd worstelgrepen leerde. Maar één zeldzame greep hield hij achter. Naarmate de jongen sterker werd en vaardiger, kwam de tijd dat hij in het openbaar begon op te scheppen: ‘Natuurlijk ben ik de beste in het echte vechtervermogen’. Worstelen was toen (en is nog steeds) een nationale sport in Perzië, en de Koning hoorde hiervan. Hij liet een wedstrijd organiseren in zijn tegenwoordigheid tussen leraar en leerling.

De jonge worstelaar stormde vooruit als een woedende stier, en toen maakte de leraar gebruik van die ene zeldzame greep die de ander nooit gezien had. De meester tilde hem hoog op en smet hem tegen de grond.

‘Hoe durfde je op te scheppen dat je jouw leraar kon overwinnen?’ vroeg de Koning boos.

Het antwoord was onverwacht: ‘Hij is geen echte leermeester voor mij geweest. In alles wat hij mij geleerd heeft, kan ik hem verslaan. Maar hij hield deze greep achter, die hij zojuist gebruikt heeft om mij te verslaan’.

De Koning dacht hierover na, en vroeg de leraar: ‘Waarom hebt u hem dit onthouden?’

De leermeester zei: ‘Ik heb dit achtergehouden juist voor deze gelegenheid’.

Een van de aandachtspunten van het verhaal is dat als de leerling niet zo arrogant was geweest, dan zou de leraar zich in de loop der tijd teruggetrokken hebben en de sportschool aan hem overgedaan hebben. Pas dan zou hij hem de geheime

Honderdste Greep doorgegeven hebben die in zijn gesloten vuist verborgen was.

Deze zaken worden in de volksmond de 'knepen van het vak' genoemd. Zo lang als er steden bestaan, zijn er volksstammen deskundigen in een bepaald beroep of vak geweest - de goudsmedenstraat, de weverstraat enzovoorts. Zij behoeden hun geheimen voor buitenstaanders; hoewel zij op een bepaalde manier met elkaar wedijveren om klanten, is er een sterkere band die hen tezamen houdt. Als zij uit elkaar gingen, zou hun expertise al gauw verstrooid raken en dan zouden zij hun voorsprong kwijt zijn.

Verklaring van geheim

In spirituele tradities zijn er overal woorden zoals 'geheim'. Het woord Upanishad kan herleid worden van *upa* = dichtbij, *ni* = naar beneden, en *sad* = zetel (de 'sh' komt erin door een fonetische regel dat als een 's' op een klinker volgt, behalve op 'a', wordt het 'sh'). Dus het woord Upanishad, een heilig geschrift uit India, verwijst naar het zitten naast de leraar, die het dan fluistert. Socrates verwijst naar 'een lering die in het geheim gefluisterd wordt' en Jezus heeft het over de geheimen die alleen aan de naaste discipelen verteld werden. Maar deze dingen werden in feite niet geheimgehouden. De formele titel van de beroemde *Gita*, die zichzelf afficheert als open voor allen, is: De Upanishads gezongen (*gita*) door de Heer. Aan het einde van de *Gita* wordt gezegd dat het de grootste verdienste is om het in de juiste geest te onderwijzen, en aan de juiste toehoorders. Sommige toegewijden leren hoofdstukken uit het hoofd, en herhalen ze elke ochtend. Dus waar is het geheim?

Door andere toepassingen van het woord te vergelijken kunnen wij dit begrijpen. Een expert zal ons vertellen dat het geheim van spreken in het openbaar, timing is; een andere, dat het anticiperen is; weer een ander zegt: 'Het is het onder woorden brengen van datgene wat anderen niet hebben kunnen formuleren'. Wat is dan het geheim van een openbaar politiek debat? Als wij er goed over nadenken,

vallen bovengenoemde drie dingen - timing, anticiperen, en het laatste - in werkelijkheid gedeeltelijk samen. Je kunt de timing niet goed krijgen tenzij je anticipeert op wat volgt, en wanneer je het moet zeggen. Die dingen 'geheimen' noemen is een manier om de aandacht te richten op een aspect van de hele situatie. Andere elementen worden op dat moment als vanzelfsprekend aangenomen. Bijvoorbeeld, het vermogen om duidelijk te spreken en met tenminste schijnbare overtuiging. Deze dingen zijn 'geheimen' niet in de zin van de woorden zelf, maar omdat zij een echt geheim bevatten, dat een intuïtieve kunst is die niet rechtstreeks overgebracht kan worden. Het moet naar voren komen in een proces van oefening, gedurende kortere of langere tijd. Er kunnen werkregels zijn die misschien een te benaderen resultaat geven: 'Pauzeer een tel waar een komma staat, twee tellen voor een dubbele punt, drie voor een punt'. Maar dit is niet de kunst van timing. Churchill wist precies hoe lang hij moest wachten, nadat hij tegen een verdeeld Lagerhuis had gezegd: 'Welnu, ik zal mijn paarden niet langer wegwerpen...', en toen de commotie geluwd was, 'voor diegenen die ze niet waarderen'. Hij werd beloond met een lachsalvo.

Verskillende indicaties

De spirituele geheimen waarnaar verwezen wordt in de *Gita* zijn intuïties, niet de triviale van een beroepsredenaar, maar aangaande de diepten in de mens. De woorden kunnen verkeerd begrepen worden, en het geheim kan verborgen blijven. De leringen geven vele verschillende indicaties, zoals de vele coördinaten op een landkaart. Iedere coördinaat begint vanuit een ander punt, en zij komen langzamerhand bij elkaar. Op dezelfde manier worden spirituele instructies gegeven voor iemand die in een crisis verkeert, voor iemand die geluk zoekt, voor iemand die zoekt naar de Realiteit achter de wereldillusie, voor iemand die het innerlijke landschap achter de gedachtenstroom wil ontdekken.

De instructies overlappen enigszins, en hun einddoel is het opwekken van een nieuw besef, voorbij het verstand. Dit moet door de zoekers zelf worden gevonden; niemand anders kan het voor ze vinden. Maar de lering kan hen uitrusten met een helder, kalm en gericht verstand; dan, zoals de *Gita* zegt: *'In de loop der tijd vindt hij die gezuiverd is door de yoga van handeling en de yoga van samadhi, het zelf in zichzelf'*.

Spirituele training

Maar de invloed van de idee van de Honderdste Greep, in de verscheidene versies waarin die zich voordoet in de geschiedenis, heeft zelfs effect in spirituele training. Er is iets in het menselijk verstand dat hoopt op een ezelspaadje, een subtiel idee dat alles zonder al te veel moeite zal oplossen.

Zulke dingen komen wij wel eens tegen in het leven. Stelt u zich eens voor dat er een lange lijst Chinese en Japanse gedelegeerden is, deskundigen, verslaggevers enzovoorts, die een grote internationale conferentie bijwonen. Er zijn duizenden namen, en de bedoeling is dat de Chinezen allemaal bij elkaar in bepaalde hotels worden ondergebracht en de Japanners in andere. Maar de computerlijst heeft de namen door elkaar neergezet, in alfabetische volgorde, te beginnen met AN, dan ANDO, dan ARAKAWA, enzovoorts. De organisatoren moeten iedere naam apart opzoeken in de verscheidene passagierslijsten. Men gaat ervan uit dat de Chinezen allen met de nationale luchtvaartmaatschappij gekomen zijn waarop zij korting krijgen, en hetzelfde geldt voor de Japanners. Het karwei gaat heel wat mensen heel wat tijd kosten. Maar zij leggen de zaak voor aan een oriëntalist. Hij zegt: 'Dat hoeft je niet allemaal te doen. Het is tamelijk makkelijk. Chinese namen hebben altijd één lettergreep; Japanse maar zelden. Dus AN is waarschijnlijk Chinees, maar zou mogelijk een Japanner kunnen zijn; ANDO en ARAKAWA zijn zeker Japanners. Dus probeer de Chinese passagierslijsten eerst met de eenlettergreep

pige namen; met meer dan één lettergreep hoeft je daar helemaal niet naar te kijken - het is zeker een Japanner'. Gewapend met dit 'geheimpje' sorteren de organisatoren de namen snel uit.

Buiging met het hart

Studenten in yoga training krijgen soms het idee dat er net zo'n handige manier is om al hun moeilijkheden op te lossen. Er circuleren sleutelwoorden: 'Het hele geheim is afstandelijkheid, afstandelijkheid, afstandelijkheid. Niets anders is belangrijk'. Mysterieuze kreten worden bedacht. Er is een traditie dat 'als je een volledige buiging kunt maken bij het binnengaan van de meditatiezaal, een buiging met het hele hart, dan is dat alles wat je nodig hebt voor onmiddellijke Realisatie. De hele rest is bijkomstig, voor mensen die niet van ganser harte kunnen buigen'.

Deze dingen zijn niet noodzakelijkerwijs fout, maar het idee is om ze zo ver naar voren te brengen dat zij al het andere uitsluiten. Als dit gebeurt, worden de handelingen zelf dunner en mechanisch; kleine overblijfselen van hun innerlijk leven, omdat de andere elementen van de training grotendeels vervallen zijn. Zij vormen kleine oefenscholen - men kan dit geen scholen in het denken noemen - die het leven van hun volgelingen doen wegstromen.

De neiging neemt verscheidene vormen aan, soms gesteund door schijnredeneringen, soms door pseudo-autoriteit. 'Het heeft geen zin te proberen te mediteren totdat je een volkomen duidelijke kennis van de Waarheid hebt. Als je zonder dat mediteert, mediteer je op onwaarheid, en versterk je het. Dan praktiseer je *onjuistheid*'.

Deze mensen zouden waarschijnlijk zeggen dat een leek die probeert te schaatzen, en die herhaaldelijk valt, aan het oefenen is in het vallen.

Anderen zeggen: 'De leraar geeft oefeningen in mentale beheersing, maar dit is eigenlijk om ons te overtuigen van onze hulpeloosheid, en ons ertoe te brengen

volledig op hem te vertrouwen, en op God die door hem spreekt'. Op zulke manieren worden de rechtstreekse instructies van de leraar teniet gedaan. Nogmaals, het is een valse 'spirituele' houding die een falen van de vitaliteit maskeert. Toch worden zulke 'geheimen' rond gekletst als verborgen waarheden.

Er wordt nooit duidelijk gezegd waarom de leraar geacht wordt ze voor zich te houden. Op de achtergrond is er een of ander vaag idee van de Honderdste Greep, met al zijn associaties van een fundamenteel conflict tussen leerling en leraar. De semi-instinctieve houding, hoewel verborgen voor het bewuste verstand, kan heel diep zitten. Het huiveringwekkende couplet in Saa'di's originele Perzische verhaal wijst op de moraal:

Ik heb nog nooit iemand leren boogschieten die er niet mee eindigde mij tot doelwit te maken.

Dit is de bittere wijsheid van een aloude beschaving, die eeuwen, zelfs millennia lang slagen en tegenslagen heeft meemaakt, complotten en tegencoups. En wel op alle gebied: persoonlijk, politiek en intellectueel. Waar heeft het uiteindelijk allemaal toe geleid? Een van de grote mystieke dichters van Perzië heeft het eens opgesomd: 'Kinderen die kibbelen over walnoten als fiches; kreten en tranen over... niets'.

De spirituele koers moet niet besmet worden met deze wereldse associaties. Zij geeft een licht door, geen walnoten. De leraar verliest niets wanneer hij het licht aan de leerling geeft, en de leerling is niet in een strijd gewikkeld met de leraar. In de één is het licht misschien helder, in de ander klein, maar het is hetzelfde.

Uit: *Theosophist*, juni 1999
Vertaling: A.M.I.

Wat moet ik doen?
Er kwam eens een man
bij Rabbi Israel Ba'al Shem en zei:
'Mijn zoon is van God vervreemd;
wat moet ik doen?'
De Ba'al Shem antwoordde eenvoudig:
'Geef hem meer liefde.'

Ek Nath Easwaran, Words to live by

Manifest 2000 voor een cultuur van vrede en geweldloosheid

– Paul Zwollo

Het manifest 2000 voor een Cultuur van Vrede en Geweldloosheid is opgesteld door een groep winnaars en winnaressen van de Nobelprijs voor de Vrede. Het is de bedoeling dat iedereen die het Manifest ondertekent, zich verbindt om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor vrede in de wereld. De Verenigde Naties hebben het jaar 2000 uitgeroepen tot het Internationale Jaar voor een Vredescultuur en het Manifest moet in het kader hiervan gezien worden.

Het interessante van dit Manifest is dat deze paar regels gebaseerd zijn op de Vijf Voorschriften die de Heer Boeddha 2500 jaar geleden oplegde aan zijn lekeleerlingen, dus aan mensen die gewoon in de maatschappij actief waren. De Heer Boeddha wordt ook wel genoemd de Leraar der Leraren en volgens de Mahatma's is hij de eerste mens hier op aarde die deze hoge positie heeft weten te bereiken.

Binnen het Boeddhisme wordt tegenwoordig gesproken over het zogenaamd 'geëngageerd boeddhisme'. Het kenmerk daarvan is een sterke verbondenheid met alles wat leeft en in het bijzonder met de nood onder kinderen in de Derde Wereld landen. De exponent van dit 'geëngageerd boeddhisme' is Thich Nhat Hanh, vredesactivist, boeddhistisch monnik, Zen-leraar en schrijver uit Vietnam.

In een toespraak die hij onlangs in Nederland hield sprak hij onder meer over 'the art of mindful breathing and mindful consumption'. De kunst van het met volle aandacht ademen en het beteugelen van ons bestedingspatroon. Is dat niet wat onder 'Tapas' wordt verstaan? Soberheid, zelfdiscipline, het zichzelf in de hand houden?

Thich Nhat Hanh hield zijn gehoor 'zelf-beteugeling' en 'meditatie' voor.

Kunst van zien en luisteren

Krishnamurti sprak vaak over 'the art of seeing and the art of listening'. De kunst van het zien en de kunst van het luisteren. Thich Nhat Hanh voegt daar dus 'the art of

mindful breathing' aan toe. De kunst van het met aandacht ademen. Het met volle aandacht tijdens de inademing de levenskracht uit de omgeving in ons opnemen en daarmee ons lichaam en onze geest voeden om vervolgens door middel van de uitademing ruimte te maken voor een volgende instroom van nieuwe energie. Dat zou elke dag geïfend kunnen worden, tijdens de dagelijkse meditatie maar ook op momenten dat we niets anders om handen hebben. Dit zal het

leven ingrijpend veranderen, aldus Thich Nhat Hanh. Gezien de enorme productiviteit die hij aan de dag legt toont hij aan dat zijn advies aan de mensen niet zonder resultaat blijft.

Het is op z'n minst opmerkelijk te noemen dat de Voorschriften van de Heer Boeddha 2500 jaar na dato in een ietwat gewijzigde vorm nu in een Manifest van de Verenigde Naties opnieuw aan de wereld worden doorgegeven.

'Ik ben ervan overtuigd dat,
als iemand met moed en visie
onder hen kan opstaan om hen
in de geweldloze actie leiding te geven,
de winter van hun wanhoop
in een ogenblik kan veranderen
in de zomer van hun hoop.'

Mahatma Gandhi

Manifest 2000

Voor een cultuur van vrede en geweldloosheid

Omdat ik besef medeverantwoordelijk te zijn voor de toekomst van de mensheid en vooral voor de kinderen van vandaag en morgen, verbind ik me om dagelijks, in mijn gezin, mijn werk, mijn naaste omgeving, mijn land, en het deel van de wereld waar ik woon:

Al het leven te eerbiedigen

Ik beloof het leven en de waardigheid van ieder mens, zonder discriminatie en vooroordelen te eerbiedigen.

Geweld te verwerpen

Ik beloof actief geweldloos te handelen en geweld in al zijn vormen - lichamenlijk, seksueel, psychologisch, economisch en sociaal - te verwerpen, vooral tegenover de meest misdeelden en kwetsbaren, zoals kinderen en jongeren.

Met anderen te delen

Ik beloof mijn tijd en materiële middelen ruimhartig te delen om een einde te maken aan uitsluiting, onrechtvaardigheid en economische onderdrukking.

Te luisteren om te begrijpen

Ik beloof de vrijheid van expressie en culturele verscheidenheid te verdedigen en altijd uitwisseling en luisteren te stellen boven fanatisme, laster en afwijzing.

Zorg te dragen voor onze planeet

Ik beloof verantwoorde vormen van consumptie te bevorderen, evenals manieren van ontwikkeling die alle levensvormen respecteren, en het natuurlijk evenwicht op onze planeet beschermen.

Solidariteit opnieuw te ontdekken

Ik beloof bij te dragen aan de ontwikkeling van de gemeenschap waartoe ik behoor met volwaardige deelname van vrouwen en respect voor democratische beginselen, om zo gezamenlijk te komen tot nieuwe vormen van solidariteit.

Handtekening:

Naam:

M/V:

Leeftijd:

Adres:

Plaats:

Datum:

Land:

Opsturen naar: Manifesto 2000 Unesco, P.O.Box 3, 91167 Longumeau, Cedex 9, Frankrijk.

Het wonder van eenheid

– Jack Patterson

In de wereldgeschiedenis zijn er periodes geweest van topprestaties, toen er een gevoel van verwondering was over het transcendente, over datgene wat boven het aardse uitstijgt. Dit bracht mensen tot grote prestaties, die verder gingen dan hetgeen zij normaliter zouden presteren.

De tijd van Elisabeth I in de geschiedenis van Engeland is zo'n tijdperk. De mensen uit die tijd waren niet alleen ontdekkingsreizigers en grote strijders, maar zij waren tegelijkertijd ook dichters. En dat was de tijd waarin Shakespeare leefde, en de toneelstukken die hij schreef toonden een beheersing van de Engelse taal die nimmer overtroffen is. In zulke tijden lijkt de mens zich ervan bewust te zijn dat hij één is met alle leven.

In zijn boek *The Atman Project*¹ suggereert Ken Wilber dat mensen onbewust intuïtief aanvoelen dat zij, diep van binnen, één zijn met die heelheid. Maar de vrees om het afgescheidene zelf los te laten blokkeert hun begrip van eenheid. Maar als, in deze perioden van grootsheid, de mens zijn angst voor het verliezen van zijn aparte identiteit loslaat en gaat leven, zoals in de tijd van de Elisabethanen, voor de vreugde van de ontdekking, dan vergeten zij zichzelf, zonder zich ervan bewust te zijn en werken zij toe naar een begrip van eenheid. Zij die het avontuur ondernemen van het betreden van het spirituele pad, moeten ook leren hun aparte zelf los te laten en naar zo'n begrip toe te werken.

Van Hoofd naar Hart

De moeilijkheid waar we tegenwoordig tegenaan lopen is dat de mens - en ik gebruik het enkelvoud omdat de mens vrij-

wel geheel hiervoor verantwoordelijk is - gedurende vele eeuwen zijn vertrouwen in het denken gesteld heeft; hij heeft dit zo volledig gedaan dat zijn wetenschappelijke en technologische prestaties zijn geloof dat zijn verstand alleen hem tot een begrijpen van het leven kan leiden, rechtvaardigen. Maar in feite is het denken, waarop hij zo trots is, voornamelijk analytisch en vergelijkend. Geworteld in dualiteit, kweekt het afgescheidenheid, competitie en eenvormigheid. Wat wij nodig hebben is een evenwicht tussen het denken en het hart, dat leidt tot een synthese in ons denken, samenwerking en een begrijpen van de onderlinge verbondenheid van alle leven. Dit is de laatste paar jaar bereikt in de wetenschap van de ecologie, waar de onderlinge verbondenheid van de levenssystemen in de planten- en dierenwereld erkend is. Maar de mens, meegesleurd door zijn prestaties op het gebied van genetisch onderzoek, op het gebied van het gebruik maken van atoomkracht, heeft zichzelf beschouwd als meester van de Natuur. Dit is heel gevaarlijk, omdat de Natuur zal terugslaan. De Natuur is die eenheid waarvan de mens slechts een deel vormt.

Tegenwoordig vinden de veranderingen zo snel plaats dat het bijna ongelofelijk is. Het is alsof de snelheidsmeter van de beschavingsauto ineens doorslaat. De mensen blijven een beetje verward achter. Het zijn, denk ik, de weeën van de geboorte van broederschap, en de mensheid wordt gedwongen een quantum-sprong in bewustzijn te doen - van intelligentie naar intuïtie. Wil intuïtie effect hebben, dan moet het verstand terzijde geschoven worden.

In Chinese termen zijn er in de opvattingen over het ene twee aspecten - het *yin* en het *yang*. Vandaag de dag zien wij de ommezwaai van het *yang* naar het *yin*, van het mannelijke naar het vrouwelijke, van de goden naar de godinnen, van het gefocust zijn op het denken naar de universaliteit van de emotionele natuur. En wanneer de emotionele natuur naar voren komt, kan zij aanschakelen aan de boeddhische

wereld van eenheid. Dan kunnen wij beginnen de aard van heelheid te begrijpen. Dat kleine juweel over het spirituele leven, *Licht op het Pad*, zegt: 'Bestudeer de harten van de mensen, opdat u weet in wat voor wereld u leeft en waarvan u deel wilt uitmaken'², en in *De Stem van de Stilte*: 'Leer bovenal verschil te maken tussen verstandelijke kennis en Ziele-wijsheid, tussen de 'leer van het Oog' en die van het 'Hart'.³ Het hart is belangrijk in het menselijk leven omdat het de energie verschaft, het verstand kan alleen tot gids zijn. Zoals J. Krishnamurti zei: 'Het denken is gericht op kennis, en kennis is beperkt'. Maar aangezien de kracht van emotie minder beperkt is, kan emotie ons naar nieuw begrijpen leiden. Wat wij voelen, niet wat we denken, is belangrijk in het leven. Deze ommezwaai van het verstand naar het hart is noodzakelijk om ons terug te brengen tot het besef dat ons leven in harmonie moet samenvloeien met de grote levensrivier waarvan wij een integraal deel uitmaken.

Atman is onze ware natuur

H.P. Blavatsky, een van de stichters van de Theosofische Vereniging, postuleerde de Ene Absolute Realiteit die, ofschoon gespeend van alle attributen, de bron van alle leven was. Jammer genoeg hebben theosofische studies zich geconcentreerd op de samenstelling van de mens en de bestaansgebieden, met weinig pogingen om deze te relateren aan de Ene Realiteit. Ieder mens is Atman in zijn of haar ware natuur, en Atman als Goddelijke Wil is een notie van de Ene Realiteit die het menselijk verstand kan bevatten. Het persoonlijk leven van ieder individueel mens wordt overheerst door een vals gevoel van afgescheidenheid van andere mensen en andere levensvormen, maar in ieder van ons bevindt zich de onbeperkte kracht van Atman die opwelt vanuit ons innerlijk wezenscentrum als de 'levenswil'. Daar deze voortkomt uit de hoogste bron, getuigt het van onze Eenheid met het hele leven. In de mens speelt Atman als bewustzijn door vormen en voertuigen, in fysieke

stof als waarneming d.m.v. zintuigen, en in boven-fysieke stof als gedachten-gevoelens. Omdat al deze energieën uit golfbeweging of trilling bestaan in variërende gradaties van subtiliteit, zijn ze voortdurend aan verandering onderhevig.

Cosmisch Ritme

Op het hoogste niveau is Atman onveranderlijk, maar we kunnen het effect ervan voelen in deze veranderende wereld als het ritme of de onophoudelijke beweging van het universum - het levenslied. Dit cosmische ritme bevat potentieel de hele vervolmaking die gerealiseerd moet worden. Dit pulserende ritme bevat de kracht die de verhouding van de velden binnen velden verandert en die veranderingen teweeg brengt die evolutionaire groei en transformatie mogelijk maken.

Dit universele ritme kan gezien worden als Goddelijke Intelligentie, die het instrument is van Atman - de Opperste Wil of Wet van het Universum.

Het is overduidelijk dat het menselijk antwoord op het cosmische ritme van zeer groot belang is. Wanneer de menselijke afdeling in harmonie leeft met het universele ritme van de natuur, wordt er een meer volmaakte uitdrukking geschapen van het leven in zowel de microkosmos als in het geheel - de macrokosmos. Wanneer wij handelen uit een gevoel van ik-heid, belemmeren wij de evolutionaire vooruitgang als geheel en tevens onze eigen ontwikkeling.

Het is niet gemakkelijk voor ons te beseffen dat het gevoel van persoonlijke ik-heid dat ons zo na aan het hart ligt, en zelfs het basale theosofische denkbeeld van een spirituele individualiteit, in laatste instantie niets anders zijn dan eigenhandig opgeworpen barrières in de stroom van het leven. Het product van zelfbewustzijn, onze identiteit, zal obstakels blijven opwerpen in deze stroom totdat het is opgelost in een besef van Eenheid.

We zullen blijven worstelen in de grote Levensrivier totdat wij alle gevoel van afgescheidenheid van het Zelf kwijt zijn. Onze opvatting van de wet van karma (oorzaak en gevolg) wordt onpersoonlijker, en waarschijnlijk complexer, wanneer wij beseffen dat onze handelingen niet los te zien zijn van de handelingen van anderen. Wij kunnen ons dagelijkse doen visualiseren als gegooid worden in de stromingen en de draaikolken van de grote Levensrivier en helemaal door elkaar geschud worden in een grote matrix van onderlinge verbondenheid. Dan worden die handelingen naar ons teruggebracht in aangepaste vorm, niet persoonlijk, maar al naar gelang onze behoeften en met betrekking tot het geheel.

Vanwege zijn fundamentele identiteit met de Levensrivier is iedere man of vrouw in potentie een rechtmatige schepper. Hij kan zijn bijdrage toevoegen aan het rustig stromen van de levensenergieën. Dit doen mensen terwijl zij hun zelf-gecreëerde zelf vergeten door een oprechte belangstelling voor het welzijn van de mensheid. Deze empathie en compassie ontstaan wanneer onze activiteiten voortkomen uit liefde - de alles omvattende, niet-selectieve liefde die het karakter van Eenheid vormt. Wanneer wij deze liefde in ons hart hebben, kunnen wij het wonder ervaren van volledig in harmonie met de grote Levensrivier mee te stromen en te delen in zijn Goddelijke Energie. Dit is het echte wonder van Eenheid.

Verwijzingen:

- 1 K. Wilber, *The Atman Project* (T.P.H. Wheaton, 1980) p.102
- 2 Mabel Collins, *Light on the Path* (T.P.H. 1971) p.38
- 3 H.P. Blavatsky, *The Voice of the Silence* (T.P.H. London 1909) p. 42.

Uit: *Theosophy in New Zealand*,
december 1999.
Vertaling: A.M.I.

De essentie van mededogen

– Muriel Daw

Vele eeuwen voor het aanbreken van de huidige wereldperiode was er eens een Boeddha die voor een breed gehoor preekte. Een jonge Bodhisattva nam gretig ieder woord en elke gedachte in zich op. Aan het eind keek de Boeddha in het bijzonder naar hem en zei: ‘Heel goed jonge man! Behoud deze leer in je hart; dan zul je in de duistere eeuwen, die in de toekomst zullen volgen, kunnen werken voor het welzijn van alle wezens.’ De leerling, vervuld van vreugde, voelde zo veel liefde voor alle wezens die onwetend waren van de waarheid die het lijden te boven gaat, smeekte: ‘Als het waar is dat ik in de toekomst in staat zal zijn spirituele hulp aan alle wezens te geven, kan ik dan nu, tegelijk, duizend ogen en duizend handen hebben?’ Onmiddellijk kreeg hij duizend handen en in het midden van elke handpalm bevond zich een oog.

Mevrouw Muriel Daw is praktiserend Boeddhiste en een voormalig redacteur van het tijdschrift, *The Middle Way*.

Op deze wijze kan deze Bodhisattva, die de essentie van oneindig mededogen is, volledig zichzelf blijven, en altijd op de uitkijk staan met duizend verschillende ogen om te zien waar hulp nodig is, en duizend verschillende handen om die hulp te verlenen welke passend is. Universeel mededogen is alomvattend, en tevens grenzeloos individueel. De archetypische Bodhisattva in ons verhaal wordt vaak vertoond op afbeeldingen en in de vorm van beelden met duizend handen, en in elk een ander voorwerp, zoals een wensvervullend juweel, een touw om onze verlangens vast te binden en in bedwang te houden; een met juwelen versierde schaal waarin zich geneesmiddelen tegen spirituele ziekten bevinden; een witte lotus die het bereiken van verdienste aanduidt; een spiegel waarin wijsheid en inzicht te zien zijn - een schitterende verzameling vaardige middelen om alle levende wezens te helpen. We hebben nog geen naam vernomen voor deze Bodhisattva van mededogen omdat hij eveneens de wonderbaarlijke vaardigheid heeft van verschijning te veranderen, waarbij hij elke verschijningsvorm kan aannemen die bruikbaar is voor het geven van hulp. Om aanspreekbaar te zijn voor verschillende toehoorders, zal hij in elke vorm zichtbaar worden - menselijk of goddelijk. Om deze reden hebben mensen

van verschillende plaatsen en tijden hem verschillende namen gegeven.

Avalokitesvara (wat betekent Heer Avalokita) is zijn Sanskriet naam; maar hij heeft er vele andere. In China is de naam Kuan-Yin (Guan-Yin volgens moderne spelling) en in Japan is deze Kannon. In Tibet is hij bekend als Chenresigs, en er zijn ook vele andere namen. In archetypische sferen transcendeert mededogen als kracht de sekse volkomen. De meeste verschijningsvormen van Avalokitesvara tonen geen eigenschap van een bepaalde sekse, maar wanneer onze ideeën over vader, moeder of geliefde ons aanspreken, zal de Bodhisattva natuurlijk in een dergelijke bruikbare gedaante verschijnen. Echter, hetzij mannelijk of vrouwelijk, er is nooit iets erotisch. Het liefvallige gezicht is slechts door mededogen en welwillendheid geïnspireerd; er is zelfs geen belangstelling voor menselijke liefde. In China zijn er op zijn minst veertig mannelijke vormen van Kuan-Yin, en ten minste drie en dertig vrouwelijke verschijningsvormen. Het is niet belangrijk. We kunnen gewoonweg aannemen dat overal waar in de Boeddhistische wereld mededogen bloeit, er een manifestatie is van Avalokitesvara.

Kuan-Yin in China

In China werd Kuan-Yin vanaf ongeveer de eerste eeuw vóór Christus vereerd als de meest verheven redder. De Chinezen zijn een aards ingesteld volk en het denkbeeld van de mensen over Kuan-Yin is erg praktisch - men vertrouwt erop dat zij haar gaven gebruikt om alle wensen te vervullen, niet enkel van spirituele aard.

De vroegste benaming was Kuan-shih Yin, later afgekort tot Kuan-Yin. Het zou vertaald kunnen worden als degene die de Jammerklachten van de Wereld hoort. Een andere vorm is Kuan-tzü-tsai, een meer precieze vertaling van het Sanskriet, hetgeen betekent de Toeschouwende Heer. De voornaamste taak van de Bodhisattva is te waken over de wereld, en elk wezen op te sporen dat hulp nodig heeft. Het verhaal gaat als volgt:

Op een dag zag men een onbekend meisje dat water putte uit een bron in een nietig vissersdorp. Ze was heel liefvallig, en verscheidene jonge mannen werden direct op haar verliefd. Ze verscheen dag in, dag uit en meer en meer harten werden bewogen, tot ten slotte de toestand in een crisis belandde. Op een heel charmante manier bracht ze hen tot bedaren en zij zei: 'Lieve hemel! Ik kan niet met jullie allemaal trouwen. De volgende week zal ik met de man trouwen die, ter wille van mij, de Hart Soetra bestudeert.'

De Hart Soetra is slechts een heel kort geschrift, maar de meeste van hen konden niet lezen. Zij moesten een monnik vinden die hem keer op keer opzegde; maar op de een of andere manier slaagden zij er bijna allemaal in de Soetra uit het hoofd te leren. De volgende week zei het meisje: 'O, wat prachtig dat ter wille van mij zo velen de Hart Soetra hebben bestudeerd; maar toch - ik kan niet met jullie allemaal trouwen.' Daarom droeg ze hen op een langer geschrift te bestuderen, en op deze wijze ging het wekenlang door. Ten slotte had de winnende kandidaat zo veel Boeddhistische geschriften bestudeerd en was hij zo heilig geworden, dat al wat hij verlangde te doen was monnik te worden. Onmiddellijk verdween het meisje, maar de dorpsbewoners vergaten haar nooit. Zij wisten dat het een verschijningsvorm van Kuan-Yin was geweest.

Mededogen dringt tot alle delen van ons leven door, en manifestaties van Kuan-Yin treden in Boeddhistische landen even vaak op als visioenen van de Maagd Maria in Christelijke landen. Dit lijkt tegemoet te komen aan een diepe, allesoverheersende behoefte van het menselijk hart.

Haar speciale eiland, P'u T'o La, ligt vlak voor de Chinese kust, en vele wonderen hebben er plaatsgevonden. Andere Bodhisattva's hebben hun speciale plekken in de bergen. Als men de plek opgedragen aan Manjusri, de Bodhisattva van Wijsheid, wil bezoeken, moet men een heel hoge, en steile berg beklimmen; maar als men het centrum gewijd aan de mededo-

gende Kuan-Yin wil bezoeken, moet men haar grot op een eiland omringd door de zee bezoeken. Een hoge berg om wijsheid te zoeken, en een diepe grot om mededogen te vinden - psychologisch interessant.

Een gedaantevorm van Kuan-Yin draagt een 'vaas van onsterfelijkheid' gevuld met zachte dauw, samen met een wilgentak die zij gebruikt om haar volgeling te besprenkelen met de nectar. Een andere verrukkelijke verschijningsvorm is draagt een baby en wordt als een godin vereerd. Zij wordt voortdurend aanbeden door degenen die in verwachting willen geraken of een jongen wensen; indien na regelmatig tot Kuan-Yin te hebben gebeden men toch bevalt van een meisje, nou ja - ze zal zeker opgroeien als een liefvallig en mooi meisje! De mensen die voor haar wierook branden bij heiligdommen aan de kant van de weg, kunnen ons naïef lijken, maar men moet deze eenvoudige verhalen niet zonder meer van de hand wijzen. Het zou verstandiger zijn naar de innerlijke waarheid te zoeken die erin verborgen ligt. Kuan-Yin bekommert zich om het kind dat zij soms draagt zoals een moeder die begaan is met al haar kinderen; maar deze baby is niet uit haar geboren, zoals het geval is bij Isis of de Maagd Maria. Het is een kind dat zij wil geven, en het symboliseert het Ware Zelf, de tweede geboorte die plaats kan vinden in ieder van ons, als we ons hart er maar voor kunnen openen.

Kannon in Japan

Japanse mensen, zelfs de boeren, zijn iets meer naar het mystieke geneigd dan de aards ingestelde Chinezen, alhoewel ook daar Kannon wonderen bewerkstelligt. Maar hoezeer zij ook geliefd wordt in Japan, achter de gedaante die zij voor de meest eenvoudige mensen aanneemt, schijnt zij een soort wezen zonder vlees en bloed te blijven. Eens wandelde ik met mijn spirituele leraar door een Japans dorp, en we hoorden de stemmen van kleine kinderen tijdens de dagopening op een nabijgelegen school. Ik vroeg aan mijn leraar: 'Wat zingen zij?' Hij antwoordde:

Zij zingen -

*Hulde aan Kannon! Hulde aan Kannon!
Ik weet dat Kannon niet bestaat,
Maar Hulde aan Kannon!*

Kannon is het kind van de Dhyâni-Boeddha Amitâbha, en hierom voelen de mensen die tot de Japanse scholen van het 'Zuivere Land' behoren heel sterk dat Kannon een machtige figuur is die hen zal kunnen helpen bij hun meditatie op Amitâbha. De eenvoudigere mensen hebben een diep vertrouwen dat door voortdurend op Amitâbha te mediteren, zij in zijn 'Zuivere Paradijs' herboren zullen worden wanneer zij sterven. In plaats van in deze wereld weder te worden geboren uit een baarmoeder, zullen zij in een lotusknop worden geboren. Wanneer de lotusknop opent, worden ze er zich bewust van dat ze weliswaar niet verlicht zijn, maar dat zij verkeren in een zuivere sfeer die een volledig ontwaken van het bewustzijn bevordert. Volgelingen van de 'Zuivere Land'-beweging die meer ervaring hebben weten dat deze bewustzijnsgebieden gevonden kunnen worden in stadia van meditatie- men hoeft niet te wachten tot de fysieke dood.

Niettemin, dit is een Pad van Vertrouwen en Liefde, en daarom speelt Kannon een hoofdrol. In het normale leven is het indrukwekkend de enorme standbeelden van Kannon te zien die opgericht staan bij alle oorlogsbegraafplaatsen- veel geschikter dan bronzen soldaten en kanonnen.

Avalokitesvara in het Sanskriet

In het Sanskriet, de gewijde taal van het Mahâyâna Boeddhisme, is de naam Avalokitesvara, en hij komt altijd in mannelijke vorm voor. Hij houdt een lotusbloem in de hand; de lotus duidt altijd op onze spirituele ontwikkeling. Toen het Boeddhisme in de zevende eeuw na Christus Tibet bereikte, werd Avalokitesvara, of Chenresigs onmiddellijk als de speciale god van Tibet geadopteerd en werd zijn mantra overal gebruikt. Hij wordt door de Tibetanen beschouwd als de vertegenwoordiger van Boeddha op aarde, en hij is de belang-

rijkste bewaker van het Dharma tot de komst van de Boeddha Maitreya.

Van de Dalai Lama, het Spirituele Hoofd van Tibet, is bekend dat hij een herhaaldelijk gereïncarneerde sterfelijke vorm is van de Heer van Mededogen, en het paleis dat in Lhasa, de hoofdstad van Tibet, is gebouwd en de Potala wordt genoemd (net als het Chinese eiland P'u T'o La - beiden afstammend van dezelfde Sanskriet naam) dient als zijn zetel. Zij die vertrouwd zijn met *De Geheime Leer* zullen herinneren dat al aan het begin bij Stanza VI we over 'Kuan-Shai-Yin' lezen die in Kuan-Yin-Tien woont'- de eerste keer dat in het geheel van het ontstaan van de kosmos gewag wordt gemaakt van een kwaliteit of een kracht die een verblijfplaats heeft. Het is interessant dat ALLE aspecten van dit archetypische mededogen onafscheidelijk verbonden zijn met het idee van het leven op één plaats.

Een legende van lang geleden verhaalt ons van Avalokitesvara, die een lotusbloem in zijn hand houdt en geboren werd uit een lichtstraal die uit het rechteroog van de Boeddha Amitâbha emanerde. Het op deze wonderbaarlijke wijze geboren wezen sprak zonder omhaal de lettergrepen uit: OM MANI PADME HUM. Elk noemen van de Bodhisattva van Mededogen zou niet volledig zijn zonder verwijzing naar deze woorden, die, mits zij voortdurend worden herhaald, fungeren als een brug tussen archetypisch mededogen en het individu. In elk Tibetaans religieus verband is deze mantra de eerste spirituele oefening die gegeven wordt, en het gezoem van het constante zingen weergalmt door alles. Deze heel mooie Tibetaanse zinsnede van de zes lettergrepen staat overal geschreven en dient als een voortdurende herinnering. Het is op hout geschilderd en in steen gebeiteld. Omwille van de voorbijganger zijn reusachtige afbeeldingen uit rots gehouwen. Het is gegraveerd in metalen klokken en op vlaggen geschilderd die in de wind wapperen zodat zelfs de geluidsgolven en de wind de mantra door de lucht dragen. Het is op waterraderen geschil-

derd, zodat OM MANI PADME HUM het kabbelende water aan Avalokitesvara opdraagt. Gebedswielen worden gebruikt waarvan de mantra aan de binnenkant is gegraveerd; op het moment dat eraan wordt gedraaid, worden gedachten van mededogen door heel de atmosfeer geactiveerd.

Toen de huidige Dalai Lama een jonge man was en nog in Tibet woonde, was hij gefascineerd door alle mechanische zaken die heel erg verschilden van de voorwerpen in zijn eigen land. Toen hem uit Engeland een officieel geschenk werd gezonden was daar het cadeau een Rolls Royce. Er waren geen wegen, en de ene vallei werd met de andere verbonden door enkel paden die over de bergen liepen, zodat de gewone mensen nog nooit een auto hadden gezien. Eerst moest de auto in stukken uit elkaar worden genomen en stuk voor stuk op de rug van dragers omhoog over het Himalaya-gebergte worden gedragen. Vervolgens werd een kort stuk van een vlakke weg aangelegd in de hoofdstad, Lhasa, dicht bij de Potala, zodat er voor de auto ergens iets zou zijn om op te rijden; daarna werden de onderdelen van de Rolls Royce in elkaar gezet. Iedereen staarde er met bewondering naar, dan uiteraard, vóór er in werkelijkheid mee werd gereden, schilderden zij op elk wiel OM MANI PADME HUM, zodat de heilzame werking van de mantra gedurende de gehele tijd dat de auto in beweging was geactiveerd zou zijn.

De bijzondere vorm van Avalokitesvara verbonden met OM MANI PADME HUM- dat zoets betekent als 'O, Gij Juweel in de Lotus'- heeft vier armen. Twee handen in het midden houden het Wensvervullend Juweel vast. Wat is de Wens van Avalokitesvara? Het Juweel waartegen we OM zeggen? Het is de wens om verlichting; de gedachte aan verlichting voor alle levende wezens. De andere handen houden een kristallen rozenkrans en een lotus vast - de lotus is het teken voor zuiverheid van de verlichte geest, onbezoedeld door de modder van samsara. Wanneer OM MANI

PADME HUM voor de eerste keer aan iemand als een vaste meditatie wordt gegeven zal de Lama zeggen: 'Iemand die de mantra zonder mededogen reciteert, is hem niet werkelijk aan het reciteren; maar wanneer het hart vervuld is van mededogen, is het hart eveneens vervuld van de mantra'. Het is onvergeeflijk om zuiver mechanisch te reciteren.

Er bestaat een prachtig verhaal over een oude boerin die een lange reis maakte om lering te vragen. Men vertelde haar over Avalokitesvara en men gaf haar de mantra om te reciteren, maar op de reis terug naar haar dorp haalde ze ongelukkigerwijs de woorden een beetje door elkaar. Het woord HUM lijkt nogal op het Tibetaanse woord voor os, zodat ze in feite OM MANI PADME OS aan het opzeggen was. Haar meditatie was echter zo oprecht en doelbewust, dat na een tijdje allerlei wonderen rond haar begonnen op te treden. Ze werd zo beroemd dat een andere Lama speciaal naar het dorp kwam om haar te bezoeken. Men kan zich voorstellen hoe ontsteld hij was toen hij bemerkte dat ze zei dat de wonderen toe te schrijven zijn aan de magie van het reciteren van OM MANI PADME OX! Maar, zie in dat het niet gaat om magie die toe te schrijven is aan bepaalde trillingen, maar om de magie van een oprecht hart. Enkelen onder u hebben misschien afbeeldingen gezien van het Tibetaanse Levenswiel, waarop alle verschillende bestaanswerelden waarin we wedergeboren kunnen worden te zien zijn. Daarvan leert men dat de Heer Avalokita zijn gaven om duizend verschillende gedaantevormen aan te nemen gebruikt om in alle verschillende rijken te verschijnen om hulp en bijstand te verlenen. Hij verschijnt in de Hemelen met een luit, zodat door het stijgen en dalen van de muziektonen de Goden aan geboorte en dood herinnerd worden; daardoor weten zij dat zelfs het hemelleven niet eeuwigdurend is, en dat zij hun tijd niet moeten verspillen met ledig nietsdoen in weelde! In het rijk van de redeloze dieren verschijnt hij met een boek opdat wezens

van lagere mentale niveaus wijsheid kunnen opdoen door middel van verhalen en parabelen. Hij verschijnt zelfs in de hellewerelden om de bewoners van hun lijden te bevrijden.

We dienen ons te realiseren dat deze bestaanswerelden niet alleen bestaan in het leven na de dood; zij stellen ook de geestesgesteldheid voor waarin we allemaal in het heden verkeren. Als we het dus kunnen opbrengen de warmte van een vriendelijk woord aan iemand te geven die in een koude hel leeft waarin iedereen die in de buurt is gehaat wordt; of als we een rustgevend en kalmerend idee kunnen aanbieden aan iemand die in een brandende hel van trotse hartstocht leeft, vervullen we in het klein de rol van Avalokitesvara. Het verschil is dat u en ik wellicht kunnen proberen zulke gaven aan te bieden als de gelegenheid waarin we ons bevinden zich voordoet, maar HIJ gaat en beweegt zich temidden van hen die lijden en probeert te helpen.

In Tibet en Mongolië komt geen vrouwelijke vorm van Avalokitesvara voor. Het is bekend hoe nuttig deze verschijningsvormen van Kuan-Yin en Kannon in andere landen zijn, zodat men zich over de afwezigheid hiervan kan verbazen. De Tibetanen voelen op de een of andere manier aan dat voor hen Avalokitesvara mannelijk is, maar natuurlijk zijn hun psychologische en spirituele behoeften dezelfde als die van andere mensen; aan deze behoeften wordt tegemoetgekomen door Târâ die een dochter is van Avalokitesvara, en geboren is uit één van de tranen die uit zijn ogen rolden in zijn smart over het lijden in de wereld. Târâ is een allercharmantst persoon - jong, speels, af en toe ondeugend. Ze amuseert zich kostelijk als ze mensen een poets kan bakken als het hen helpt los te komen van de illusies die ons binden aan het lijden.

Mededogen beoefenen

We hebben verhalen gehoord over Avalokitesvara, of Kuan-Yin, die de Essentie van Mededogen belichamen, maar hoe kunnen wij zelf proberen mededogen te beoefe-

nen? Wat is het verschil tussen een altruistische instelling en mededogen? We moeten in de eerste plaats wijs worden. Hoeveel we ook een ander willen helpen, zonder wijsheid kan onze hulp niets meer zijn dan de een goeddoenerige vermoednis. Daarom moeten we eerst de relatie tussen wijsheid en mededogen onderzoeken. Om verlichting te verkrijgen is oneindige wijsheid en mededogen in volmaakte vereniging nodig. De essentie van wijsheid wordt uitgedrukt door de onbeweeglijke spiegel van de Geest in Meditatie, en het helpt ons te begrijpen dat er in elk van ons geen permanent, afgescheiden, individueel zelf is. We zijn allemaal een deel van het Geheel - ja we *zijn* zelfs dat Geheel. Derhalve om wijsheid te vinden, stellen we onszelf in meditatie open voor het Geheel. Wat we vinden geven we door. Tot op zekere dag, terwijl we voortdurend luisteren naar wijsheid en wijsheid in de vorm

van mededogen doorgeven, worden we een leeg kanaal - ontledigd van het afgescheiden zelf, waar wijsheid / mededogen doorheen kan stromen. Wijsheid is mededogen. Mededogen is wijsheid in actie.

Het gelouterd volledig bewust wezen dat zo handelt is een BODHI-sattva. Een wezen van licht (bodhi) dat de ideatie van de Universele Geest weerspiegelt. Bodhi is datgene in ons dat het absolute bevatten en weerspiegelen kan. Per slot van rekening Kuan-Yin heeft toch geen fysiek lichaam. En een deel van de mythe is dat ze ergens moet leven. Alleen in ons hart heeft ze een plaats om in te wonen. Bedenk dat ze duizend ogen heeft, en misschien zijn er hiervan twee die nu dit artikel lezen.

Uit: *The Theosophist*, september 1999
Vertaling: Ton van Beek

Vrede is van weinig waarde
voor iemand die sterft van honger of dorst.
Zij zal de pijn niet weghalen van een gevangene
die gefolterd wordt vanwege zijn overtuiging.
Zij troost hen niet die hun dierbaren
hebben verloren in een overstroming
veroorzaakt door zinloze ontbossing
in een naburig land.

Dalai Lama

Begin met drietallen... U bedoelt zeker bloed, zweet en tranen Mme Bla- vatsky?

– Rob Sherman

Het is nog niet zo heel lang geleden (april 1999), dat mij enige tijd werd geschonken een leesmarathon te lopen. De gelegenheid deed zich voor, na een wat uit de hand gelopen medisch ingreepje, waarbij mij een hersteltijd van een week of vijf werd gegund. In die tijd werd mijn blik getrokken door twee zwarte boeken, die ik al ruim dertig jaar halfgelezen in de kast had staan: *De Geheime Leer* deel I en II van Mme Blavatsky.

Merkwaardig, ze stonden ondanks vele verhuizingen op de bovenste plank en helemaal vooraan. Ze stonden zo gezegd voor het grijpen. Echter, mijn handen grijpen pas iets als Ik eraan toe ben. Sedert die eerste greep bij De Slegte in Arnhem (1966), ik was toen 23, en deze tweede greep lagen welgeteld 33 jaren. Als man met wiskundige achtergrond heb je iets met getallen! Na het serieus lezen van beide delen besloot ik maar meteen deel III aan te schaffen. In die fantastische reeks opstellen beschrijft Mme Blavatsky vele zeventallen, maar geeft de raad met drietallen te beginnen. Die raad heb ik ter harte genomen en, gevoegd bij mijn onweerstaanbare drang een brug te bouwen tussen de wereld der aardse verschijnselen en ‘Het Licht der Wereld’, heeft dit geleid tot een inzicht dat ik graag middels het tijdschrift *Theosofia* wil delen met geestverwanten. Want eerlijk gezegd is het devies: ‘Geen religie hoger dan de waarheid’ mij uit het hart gegrepen, of minder clichématig en zuiverder gesteld, mij in het hart gelegd. Ook één van de andere doelstellingen, ‘Vrijheid van denken’, mits op het spirituele gericht, is mijns inziens een must voor werkelijke vooruitgang. Hoewel ik het denken (Jnana Yoga) niet indeel bij de spirituele, maar bij de psychische activiteiten van de mens, is het een noodzakelijk gereedschap, dat mits juist ingezet, aangescherpt en in vrijheid gezeteld, zal leiden tot overgave aan God

(Bhakti Yoga). Ik zal u, lezer, verder mijn persoonlijke grillen en eigenaardigheden onthouden en overgaan tot de bedoelde uiteenzetting.

Drietallen uit één bron

Uitgaand van reeds bekende drietallen als de christelijke begrippen: Vader, Zoon en Heilige Geest (volgens mij bedoeld als: Geest der Waarheid) en de hindoeïstische Godsaspecten Vishnu, Brahma en Shiwa, dringen zich vanuit het natuurfilosofisch denken ook drietallen op, zoals: energie, kracht en materie. Als je de mens naar zijn hoofdaspecten beschouwt, kom je al gauw tot een indeling naar lichaam, ziel en geest. Toch komen alle drietallen uiteindelijk weer voort uit één bron. Zo komen, volgens de zuivere leer van het Hindoeïsme Vishnu, Brahma en Shiwa voort uit Krishna. Energie, kracht en materie komen voort uit Mulaprakriti (Prima Materia, Maria?), waaruit op lager niveau de aether (akasha) ontstaat, door natuurkundigen graag het vacuüm genoemd. Hiermee blokkeren zij op onwetenschappelijke wijze de weg naar de Pythagoreïsche leer van Aarde, Water, Vuur, Lucht en quintessence Aether en daarmee ook de weg naar de Veden. Immers het bekende experiment van Michelsen/Morley zoekt een interferentie/meesleepeffect aan te tonen van aether, zo niet dan bestaat het niet, zoals hun nauwkeurig uitgevoerde experiment aantoonde. Klopt heren, echter aether is geen stof, maar de schoot van stof, dat wil zeggen de fijnere 'klei' voor zielen, en vertoont dus op zichzelf geen materiële aspecten. Vandaar dat de uitslag van uw proef juist en knap is, maar de conclusie heeft door foute aannamen geen enkele waarde. Bovendien erkennen de geleerden zelf dat hun vacuüm wel over zekere eigenschappen moet beschikken wil de moderne deeltjestheorie met succes worden toegepast. De samenvattende eenheid van lichaam, ziel en geest is de spirituele Purusha, inwerkend op het Mulaprakriti. Voor het lichaam hoeft de stralende Purusha alleen maar middels de ziel op de aether, voortgebracht door de

werking van de zon, in te kneden. De ziel op haar beurt is weer ontstaan door fijnzinnig weefwerk van de geest, uit de stof van het melkwegstelsel, met haar raadselachtige verlangens. Tenslotte is de geest rechtstreeks door Purusha's werken in de fijnste kosmische stof, met haar verheven ideeën, ontstaan door haar gedrevenheid God na te willen bootsen. Zij kan op haar kinderlijke wijze haar aard en afkomst niet verloochenen.

Stel je voor, je bent een vliegje dat een prachtig fijngeweven koker ziet en de verleiding niet kan weerstaan om er doorheen te willen vliegen. Helaas, het was geen driedimensionale koker, maar een tweedimensionaal spinnenweb, Maya op zijn best. Al gauw kleeft de stof aan je vleugels, je verlangt naar de vrijheid, maar de spin doet je pijn, verdooft je en gaat je vliegenlijfje vervolgens verteren. Spoedig kom je weer in een ander vliegenlijf terecht en hebt van je ervaring geleerd, maar wordt vervolgens door benige kaken gegrepen, terwijl je onderweg was naar een geurig bedwelmend zitje. Een musje greep je, terwijl je naar een kersenbloesem onderweg was. Uiteindelijk krijg je zelf een mussenlijfje, en neem je jezelf voor nooit vliegjes te vermorzelen. Je hebt een mooi leven nu met veel blauwe lucht en groene struiken. Op een goede dag leer je een mussenpartner kennen en krijgt je eerste eieren, broedt ze uit en gaat samen met je partner op zoek naar voedsel voor je jongen. Ze kunnen alleen kleine vliegjes eten, en, zo is het leven, je vangt er toch een paar. Als de jongen voor het eerst het nest verlaten, leer je ze hippen en fladderen en eten zoeken. Dan gebeurt er weer iets ergs: een kat loert op je kleintjes, je probeert haar af te leiden, maar de kat bespringt je en verorbert je lijf, na enige vervelende handtastelijkheden. Je begrijpt het al, ooit word je kat en komt zelfs bij mensen in huis wonen, ooit haalde je de eerste prijs van het stamboekvee, en ja, dan is de dag gekomen dat je boerennecht wordt onder de mensen, de beesten verzorgt, een boerenmeid grijpt in de hooi-

berg, een preek krijgt van de dominee, standjes krijgt van de boer, soms verwend wordt door de boerin, een huisje in het dorp gaat bewonen, trouwt met de boerenmeid, enz., enz. Na je overlijden word je zelf boer, dan handelaar, daarna boef, dan ambtenaar, vervolgens struikrover, militair, politicus en dominee. Je hebt veel verschillende dingen geleerd en bent langzamerhand je eigen conclusies gaan trekken; er is van alle kanten aan je getrokken en geschaafd, en tenslotte word je een mens met filosofische trekjes, die het volgende denkt:

Ik heb een lichaam, waarmee ik kan werken, eten, drinken en ademen en waarin in me prettig, gezond of ziek kan bevinden en waarmee ik de wereld kan waarnemen, gedachten kan vormen en me aan hartstochten kan overgeven.

Ik heb een ziel, want ik kan denken over wat ik meemaak, voelen of situaties mij bevallen en mijn wilskracht bundelen om iets te doen; deze werkingen komen voort uit mijn intelligentie, verlangens en strevingen.

Ik heb een geest, want ik krijg geregeld nieuwe ideeën, waaruit ik leef en die mijn leven richting geven; hij is mijn innerlijke leraar; maar wie BEN IK?

Helaas, het antwoord op die vraag kan niemand je geven. Zoek in jezelf, ga het pad van de waarheid, gebruik je verstand, hart en nieren. Het is je hogere Zelf, je Ware Zelf, de Ware Mens, Purusha, het ongemanifesteerde Wezen, allemaal kreten waarmee je al een aanduiding hebt, maar niet het wezenlijke van de zaak zelf. Toch zal blijken, uit de ordening die volgt, dat er op filosofische grondslag een definitie mogelijk is.'

Purusha is het hoogste van zeven lagen die elk steeds drie aspecten hebben.

- 1 Energie (Rajas)
- 2 Kracht (Sattva)
- 3 Materie (Tamas)

Deze drie aspecten werken onder verschillende vormen in lichaam, ziel, geest en spiritueel Zelf of Purusha en drukken zich uit in:

A - een stoffelijk lichaam, bestaande uit drie lagen, te weten een werktuiglijk deel, een organisch deel en een zielgericht deel

B - een zielelichaam, bestaande uit twee lagen, te weten de stofgerichte pool en de geestgerichte pool

C - een geestelijk lichaam, dat uit één laag bestaat

D - een spiritueel of transcendent beginsel.

Totaal besta je volgens deze filosofie dus uit zeven lagen (3 stoffelijk, 2 psychisch, 1 geestelijk en 1 spiritueel). Elk van deze zeven lagen kent dus een energetisch-, een kracht- en een materieel aspect.

Samenhang energie en massa

Wie kunnen we hier beter aan het woord laten dan geleerden als Newton en Einstein? De laatste wees ons op de samenhang tussen energie en massa middels de bekende muurformule: $E = m \cdot c^2$. Je zou haast kunnen zeggen: sommige muren zijn er voor het klagen, andere voor het vragen. Het antwoord is eenvoudig: $E = m \cdot c^2$ betekent: een vrijkomende hoeveelheid energie ontstaat doordat een hoeveelheid massa zich over een bolvlak uitsmeert met de lichtsnelheid. Omgekeerd ontstaat er massa doordat een bepaalde hoeveelheid energie (aetherische kwaliteit) wordt ingevangen in een kleine ruimte, ofwel achter de tralies wordt gezet. De gevangene wordt tegenwoordig bij de administratie aangemeld onder de naam quark. De bewakende macht heeft verschillende werkkrachten in dienst zoals sterke kern-kracht, cohesiekracht, elektromagnetische kracht, gravitatiekracht, vorm- of roosterkracht, enzovoorts. De krachten nu zijn geen eigenschappen van de materie, maar van de ruimte. Energie is beweging in de ruimte, massa is een stolling in de ruimte en kracht is werking in de ruimte. Je mag zelfs zeggen dat energie een kind van de ruimte is, materie een kind van de tijd (tijdstraf). Welke ouder blijft er dan over voor kracht? Het intuïtieve antwoord is: bewustzijn. Neem een hoeveelheid zoutoplossing in gedachten; hierin overheerst zwaartebewustzijn. Door

warmtetoever gaan sommige deeltjes verdampen en verliezen hun zwaartebe-wustzijn; zij krijgen ruimtebewustzijn als gas. De andere deeltjes kristalliseren en krijgen vormbewustzijn. Hoe werken energie, kracht en materie samen?

Het antwoord op die vraag kan het best gegeven worden met een concreet voor-beeld: de blokfluit.

Een blokfluitist blaast een luchtstroom (stromingsenergie) in het mondstuk. De aan een groepsbeweging onderworpen luchtmoleculen treffen het venster (materie) van de fluit. Door de botsende deeltjes (afstotende kracht) bij het hout zal er zich tengevolge van de asymmetrie van het venster een luchtstroom afsplitsen met een hogere drukopbouw en er ontstaan werve-lingen. We zien dus dat de luchtdeeltjes niet in het hout kunnen doordringen door een cohesieve kracht, anders zou het hout van de fluit snel aangetast zijn. Een kracht heeft dus een middelende en bescher-mende (Sattva) rol, waardoor energie en materie elkaar niet, door direct contact, kunnen vernietigen.

Bovendien zie je dat er een andere ener-giesoort ontstaat, die aanleiding is van het ontstaan van weer een volgend proces. In het geval van de fluit zijn de wervelingen (draaienergie) de oorzaak van de resone-rende toon (kracht), die ontstaat door de afmetingen van de buis (materie). Zonder de uitstralende kracht van de toon zou de buis uiteindelijk kapotspringen door de opgehoopte energie.

Vandaar de identificatie van energie met Rajas, kracht met Sattva en materie met Tamas. Ook in het menselijke stelsel kunnen we deze drie steeds duidelijk terug vinden:

Waarom, oh filosoof, heb je dit schema, waar je nu zelf met verwondering naar kijkt, opgesteld? Weet je nog dat je tegen jezelf zei: "Ik wil duidelijkheid over wat nou eigenlijk Lichaam, Ziel en Geest is?" Ja, je wilde ermee tot zelfkennis komen, en op verantwoorde wijze richting aan je leven geven, toch? Toegegeven pluizer, je

hebt helemaal gelijk. (I admit, digger, you are totally right, I just needed this remind-er of yours, thank you).

Begrippen moeten helder en levend zijn

Inderdaad, de aandrang bestond om de verschillen in betekenis van één en hetzelfde begrip uit de weg te ruimen door definities te formuleren, gebaseerd op gezond taalgevoel, herkenbaar voor jou en mij zagezegd. Waarom immers gaan zoveel goedbedoelende mensen glazig kijken als je het woord ziel of geest noemt? Ze vinden het bijna net zo erg, zo niet erger, als het woord "God", dat soms gelukkig nog mag. Laten wij echter eerst onze nalatigheid over de plaats van God in het stel-sel goedmaken. Ik kan het kort houden: Hij is de Bruidegom van Bruiden. Als Hij een Bruid ziet die haar lamp weet brandend te houden met de Olie der Overgave, de Vlam der Waarheid laat schijnen en deze met Haar Liefde beschermt tegen de wind van exclusief materialisme, egoïsme en onverschilligheid, dan huwt Hij Haar zeker. Denk bijvoorbeeld aan Jeanne d'Arc en aan onze jonge tijdgenoot Alva-ros in Peru, die op 8-jarige leeftijd de oudjes uit hun hutten haalde, waste, kamde (met de medewerking van leeftijd-genoten) en de oudjes voerde en verze-kerde dat ze er mooi uitzagen! Wie wordt niet sprakeloos een dergelijke Bruid aan het werk te zien? En hij was nog geduldig met de lokale overheid, die geen grond voor een officieel bejaardenhuis wilde beschikbaar stellen, terwijl het geld er wel was. Dit zijn ware Bhakta's, die op schijn-baar onverklaarbare wijze reeds op jonge leeftijd gevestigd zijn geraakt in God. Maar zeldzaam zijn ze wel.

Soms kan het jaren duren voor iemand zo ver is, soms ook vele levens. Waarom dat zo is, mag misschien begrijpelijk worden met het hierboven gegeven stelsel. Laten we uitgaan van de meest voorko-mende situatie: een gemiddeld mens komt hier op aarde met een pakketje verlangens. Hij/zij wil deze verlangens bevredigen door

middel van bepaalde ervaringen, zodat er lering getrokken kan worden uit gewonnen inzichten. Deze inzichten kunnen wijzigen in zijn/haar kennis van het bestaan tweebrengen; althans dat is de bedoeling. Zijn deze na zekere tijd tot stand gekomen, dan heeft men die zaken onder controle gekregen en is de oorzaak van die verlangens verdwenen. Evenwel kan men juist nu de smaak te pakken hebben gekregen en willen gaan genieten van het verworvene. Zonde van die korte spanne tijds op deze aardkloot, je had de tijd aan meer urgente zaken kunnen wijden. Bovendien kan je karakter ook nog sensueel gaan worden, omdat je genotzucht gaat ontwikkelen. Nee, dan is het tijd voor het energetische aspect van je geest om te gaan snoeien. Een weldadige vernielzucht is soms op zijn plaats. Dat is onthechting.

Aan de andere kant kan het wel goed zijn om aan verlangens toe te geven, of je er zelfs aan over te geven, zo lang onbekendheid ermee je parten gaat spelen, of je gedachten er maar niet los van kunnen komen. Je bent dan immers toch niet in staat iets nuttigers te doen. Word er dus goed in, maar wees steeds bereid af te zien van het streven ernaar zodra het uur U zich heeft aangekondigd. Nu kun je je afvragen hoe zo'n pakketje verlangens is samengesteld. Hieronder volgt het verlangenspakketje van meneer X woonachtig te Y, waarmee hij, zonder het te beseffen, naar de aarde was afgedaald.

Samenstelling van een verlangenspakketje:

1. Rijkdom verzamelen (inkomsten en bezit)
2. Erkenning van je kwaliteiten als mens
3. Geborgenheid in het huwelijk

4. Sexbeleving
5. Carrière maken
6. Bewonderd worden in sport, spel en dans
7. Populair zijn onder collega's
8. Aantrekkelijk gevonden worden door het andere geslacht
9. Doorgaan voor een echte kenner in alles
10. Grote vrienden- en kennissenkring
11. Lekker eten
12. Comfortabel leven

Het najagen van genoemde zaken wordt in de meeste geschriften niet erg aanbevolen, maar, mits derden er geen schade van ondervinden... Toch zijn het 'positieve' elementen waaruit zo'n pakketje kan zijn samengesteld. Als de talenten tot het bevredigen van dergelijke wensen niet aanwezig zijn, of de omstandigheden tegen zitten, dan kan het zijn dat men hen, die dit wel kunnen, uit afgunst danig gaat zitten tegenwerken en dat kan negatieve gevolgen voor iemands leven hebben. Men kan gaan zitten kniezen, wordt bitter en verzuurd. Als enkele van deze zaken niet tot iemands verbeelding spreken hoeft dat nog niet altijd reden te zijn tot bezorgdheid, soms echter wel. Het punt is of iemand er werkelijk geen interesse in heeft, of het maar veinst. Er bestaat wel een manier om daarachter te komen, mits je het ook werkelijk wilt. Ten eerste moet je erachter zien te komen of je je gebrek aan talent onder ogen wilt zien; het kan zijn dat je desinteresse niets anders is dan een maskeren van je onmacht. Probeer erachter te komen of je niet heimelijk afgunstig op bepaalde mensen bent en je aversie slechts een afwijzing is van zo'n persoon in plaats van zo'n verlangen zelf. Kom tot de waarheid over jezelf, vraag hulp van boven, wees nederig en leer te glimlachen over jezelf.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Verslag najaarsweekend

Najaarsweekend van de T.V.N. ter gelegenheid van het 125-jarig bestaan van de T.S. met als onderwerp: 'HPB en de Stanza's' gegeven door Michael Gomes.

Dit was om twee redenen een buitengewoon weekend: in de eerste plaats ging het weekend over de mystieke teksten van de Stanza's die HPB ons in *De Geheime Leer* heeft gegeven en in de tweede plaats werden deze Stanza's ons door Michael Gomes aangeboden op een totaal andere manier dan wij doorgaans gewend zijn. Geen lezingen, nee, Michael liet ons volkomen deelgenoot zijn in wat hij noemde 'een experiment om de intuïtie te doen ontwaken'. Zo had hij bij het opstellen van de stoelen te kennen gegeven dat deze in een kleine kring moesten staan en besteedde hij veel aandacht aan de inrichting van de zaal: zo eenvoudig mogelijk, niets mocht de aandacht afleiden van de mystiek van de Stanza's. Met zo'n 70 deelnemers, waaronder 5 Engelse leden, gingen we het experiment aan.

Zaterdagmorgen hield Michael een inleiding, die in het hierna volgende bijna in zijn geheel wordt gegeven:

'Eer aan de oprichters van de T.S. die ons inspireerden tot het werk. We zijn 125 jaar jong. Er komt een nieuwe uitdaging aan, een nieuwe cyclus. We komen in een totaal andere wereld dan we tot nu toe kenden. De idealen van de T.S. zullen we meer dan ooit nodig hebben.

Bij de oprichting van de T.S. waren er zoveel barrières: verschillen in kaste, ras, klasse en die moesten geslecht worden. Maar de wereld die in het verschiet ligt zal nog veel meer uitdagingen kennen. Zijn wij daar klaar voor? Als theosofen? Broederschap zonder onderscheid?! Deze idealen zullen meer dan ooit op de proef worden gesteld. Onze leringen bieden ons hulp om met de komende wereld om te kunnen gaan. Ons milieu wordt in toenemende mate verstoord, er komen klimaatsveranderingen, en zo meer. Wij moeten als een groep leren omgaan, waarbinnen harmonie heerst. Dan pas zijn we een kracht tot verandering. HPB zegt: 'Innerlijke harmonie is een eerste vereiste als we samen willen werken.'

Theosofen zijn bepaald geen gemakkelijke mensen om mee om te gaan. Toch ligt daar voor ons een uitdaging. Onze opdracht is in feite dienstbaar te zijn aan de wereld, zodat de mensheid het goede zal doen (to live to benefit the world). Is het mogelijk de leringen toepasbaar te maken voor de mensheid? Wijzelf zullen wat achtergrondkennis nodig hebben om te weten wat het werk inhoudt. In *'De Geheime Leer'* gaat het over het in alle eeuwigheid bestaan van de Ene Essentie, passief of actief. Er is niets anders, geen dualiteit! Dualiteit moeten we terzijde zetten. We moeten het écht gaan begrijpen, intuïtief. Dan verandert je hele leven, want dan verdwijnt dualiteit, de verschillen tussen de heilige en de zondaar, voorkeur en afkeur. Deze twee dagen zullen we proberen deze Eenheid te

Agenda

maart 2001

- 3 Voorjaarsdag
Spreker:
Henk Spierenburg
Onderwerp: Subba Row
(meer informatie in dit Verenigingsnieuws)
- 10 Nationale studiegroep
Barborka "Het goddelijk plan" (Amsterdam)
- 31 Besturendag
(Amsterdam)

april 2001

- 7 Nationale studiegroep
"De Geheime Leer"
(Amsterdam)
- 19 t/m 22 Seminar met Helen Gething, "The secret of Self-Relisation".

mei 2001

- 19 Algemene Ledenvergadering
(Amsterdam)

juni 2001

- 9 Nationale studiegroep
Barborka "Het goddelijk plan" (Amsterdam)
- 12-16 Ancient Chinese spirituality with Prof. Brooks at the ITC
- 20-24 Religion Traditions of India with Prof. Brooks at the ITC

juli 2001

- 13, 14 en 15 Zomerschool
Diverse sprekers
(nadere mededelingen volgen)

oktober 2001

- 13 en 14 Najaarsweekend
(nadere mededelingen volgen)

V e r e n i g i n g s n i e u w s

benaderen, niet met onze ratio, maar intuïtief. Want dat instrument hebben we nodig bij onze volgende stap in de evolutie.

Kunnen we ons zelf terzijde stellen met onze conflicten en zien we wie we werkelijk zijn? De G.L. biedt ons een weg van ontkenning aan. We moeten ons denkvermogen verlokken tot deze Eenheid. Je kunt je denken wel stopzetten, maar in diepere lagen gaat het nog steeds door, de non-discursive thoughts. Als we ons denken helemaal stopzetten, wie zijn we dan nog? Zelfs mijn lijden is van mijzelf. Toch gaan we proberen dit allemaal terzijde te zetten om dieper te gaan. Het ego is een aap die zich door de jungle slingert, van het ene conflict naar het andere. Als je het bedreigt, dan vreest het voor zijn leven. Laat alles los. Blijf vanuit het Centrum kijken en vergeet dat jij er bent. Ieder moment is breekbaar en vlietend. Het denken wil deze rivier als het ware bevroren. Het denken ziet het *heden* altijd over het hoofd. De Tao ligt echter vlak voor je neus, binnen handbereik. Het NU wacht op ons, als een feestdiner. Maar alleen wijzelf kunnen gaan eten, niemand anders...

In de geest van de G.L. zullen we de Essentie benaderen. De Stanza's zijn leringen van een bepaalde school van esoterie die werden gebruikt om op te mediteren. 'Verblijf in DAT wat niet geschapen is.' Hoe ontsluiten we dat wat in ons is, wat niet geschapen is, dat in ieder atoom aanwezig is? Hoe kunnen we DAT ervaren? Wij zullen de komende dagen de Stanza's zo benaderen en gaan alleen door de eerste drie ervan heen. We

gaan niet in op Fohat, ronden e.d. We gaan ons zelf vertellen wat de Stanza's betekenen, uit *eigen* ervaring. Er is namelijk een probleempje: we denken dat het over *feiten* gaat als we de Stanza's lezen. Maar volgens Sankaracharia gaat de Vedanta helemaal niet over de schepping van de wereld, maar is de Vedanta ons gegeven om het bestaan van het Absolute aanmerkelijk te maken. Wij hebben die goddelijke afkomst gemeen, zo kunnen we toch een contact maken door alles wat overbodig is af te leggen. Wij zijn op zich een microkosmos. De eeuwigheid van de pelgrim is slechts een moment in de grote eeuwigheid en toch verspillen we zoveel energie aan tranen, aan piekeren. Maar de Ziener die die goddelijke werkelijkheid hebben ervaren, zeggen dat het vreugde is, gelukzaligheid, omdat je dan terugkeert naar het Ware Zelf. Wij moeten gaan leren van het goddelijke te houden dat in ieder en alles aanwezig is. Als je een hekel hebt aan iemand, heb je in feite een hekel aan jezelf!

We zullen de volgende werkwijze volgen: we lezen eerst een vers, daarna volgt er wat commentaar van HPB, vervolgens lezen we het vers opnieuw, daarna zijn we een poosje stil en laten we onze indrukken opkomen. Luister naar het geluid dat uit de Stanza opklinkt en laat je niet afschrikken door het Sanskriet. Dat is bedoeld om iets in je op te roepen. Sanskriet-woorden werden vroeger als heilig beschouwd en deze mochten alleen maar door bepaalde mensen worden uitgesproken. Na dat ogenblik van

stilte lees ik het vers *nóg* een keer en dan gaan we samen delen wat er in ons op kwam. Zo leren we van elkaar.'

Michael sluit zijn inleiding af met een christelijk gebed en zegt dan nog: 'Deze eeuw is een keerpunt volgens HPB. Als de T.S. nú niet slaagt in haar werk, verandert de wereld voor ons in een hel! Slaagt het wèl, dan komen we in een totaal andere, vredige wereld. *Wij moeten de kans grijpen, het licht vinden en verspreiden. Waar gaat het in het leven ècht om?*'...

Wat nu volgt, is niet een letterlijk verslag van wat er is gezegd en niet gezegd, maar een eigen impressie van wat er gebeurde gedurende onze verdieping in vers na vers van Stanza 1,2 en 3.:

'De eeuwige moeder had, gehuld in haar immer onzichtbare gewaden, wederom gedurende zeven eeuwigheden gesluimerd.'

'De tijd was niet, want hij lag in slaap in de oneindige schoot van de duur'...

'Duisternis alleen vulde het grenzeloos al, want vader, moeder en zoon waren wederom één en de zoon was nog niet ontwaakt voor het nieuwe wiel en zijn pelgrimstocht daarop'...

Het is voor ons moeilijk om de 'grasping mind' niet tussen beide te laten komen. We willen zo graag het Onnoembare en het Ondenkbare, het 'Niets was' ('Not was' in de Engelse versie!), benoemen, begrijpen en naar onze wereld van het bekende

V e r e n i g i n g s n i e u w s

toehalen. We stellen vragen, zoeken vergelijkingen, bedienen ons van symbolen, maar dat wat voorbij woorden en denken ligt is 'Niet dit-niet dat. Niet(s) was'...

Bij elk vers hernieuwen we ons pogen om het onvatbare te vatten, er nieuwe woorden aan te geven, onze hersens kraken, we raken verward. En dat is een goed teken! Want: 'Niet dit- niet dat. Niet(s) was.'...

Vers 9 van Stanza I eindigt met een vraag:

'Maar waar was de Dangma, toen de Alaya van het heelal in Paramartha was en het grote wiel Anapadaka was?'

We kunnen deze vraag gebruiken als een soort koan, zoals die welke men ook in de Zen-traditie pleegt te gebruiken.

J. Krishnamurti heeft gezegd dat we door ontkenning van het brein-denken leren het werkelijke te zien. Wij denken dat dat tot niets leidt en dat we dan in een vacuüm terecht komen.

Achter Licht bevindt zich Duisternis en Duisternis kunnen we alleen zien als we ons kenvermogen achter ons laten en er boven uitstijgen. In Leegte kan ware visie en verlichting plaats vinden. Dan is het denken in volkomen rust. Duisternis komt vòòr Licht! Dit is diep mystiek.

In Stanza II komt ook weer een vraag voor:

'Waar was de stilte? Waar de oren om haar waar te nemen?'
en dan volgt er op:

'Nee, er was noch stilte, noch geluid; niets behalve onophoudelijke eeuwige adem, die zichzelf niet kent.'...

Je voelt je omgeven door een diep mysterie waaraan geen woorden te geven zijn. Het brein-denken dat voortdurend bezig is, heeft plotseling geen oplossingen voor dit raadsel. Het stopt zoals een trein stopt doordat er aan de noodrem wordt getrokken. We kunnen ons mis-schien bedienen van paradoxen, maar het mysterie blijft en je voelt je er door omringd en in opgenomen, alsof je onderdeel uitmaakt van dat mysterie. Ieder van ons is een unieke uiting van dat mysterie en heeft zijn eigen unieke plaats in dat Ene. Als je dat door en door beseft, niet met je brein, maar met iedere vezel van je wezen, dan is liefde daar! Dan is er geen afgescheidenheid, maar eenheid en broederschap. De 'ander' is dan 'jij'. En dan beseft je ineens dat ieder individu zijn eigen unieke weg heeft te gaan, en dat niemand hem daarin mag hinderen...

Ook als je Ruimte-Tijd benadert met een lege geest en leest dat Ruimte-Tijd zich splitst en Beweging voortbrengt, houd je je adem in. Hoe kan dat wat één is, het vele worden zonder iets van buiten af? Daar heb je toch altijd twee voor nodig? In onze ogen is dat een absolute must!

Wij zijn gewend te denken dat we van buiten naar binnen kijken, maar we moeten leren inzien dat het net andersom is. De buitenwereld is een projectie van ons innerlijk en er zijn geen twee mensen te vinden die de wereld op dezelfde manier bekijken.

In ieder individu is een verlangen om te bestaan en elk

individu is een afspiegeling van het goddelijke idee. Alles is bezig zichzelf uit te drukken! En toch zijn wij zo dikwijls bezig om in te grijpen en juist dat veroorzaakt ziekte!

De Stanza's zijn een vorm van meditatie, om voorbij het denken te komen, voorbij beperktheid, begrenstheid. Om er een echt gevoel van te krijgen. Alles wat we *niet* zijn voorbij begrenstheid. Wij zijn als kleine kinderen, we willen dit niet en dat niet en toch is het goed voor ons. Wij willen niet zien: Niet(s) was: Not was.

Het maakt niet uit of je weet waar de Stanza's vandaan komen en wie ze heeft gemaakt. Als je er meditatie mee omgaat, zullen ze hun werk doen en het bewustzijn veranderen. Door middel van de Stanza's wordt je aandacht op het Absolute gericht. Je zult het Mysterie tegenkomen dat je omringt en merken dat het brein-denken voor dat Mysterie geen oplossingen heeft. Misschien leer je dan om in de Stilte te verwijlen...

Femmie Rietdijk-Liezenga

3 maart 2001 Dag met Henk Spierenburg over Leven en werk van T. Subba Row

Tallapragada Subba Row werd geboren in het Godivari district aan de Coromandel kust in India op 6 juli 1856. Zijn familie was lid van de Niyogi sekte van de Smarta Brahmanen. Dit betekent dat zij waren verbonden met het Sringeri klooster. Over de abt ten tijde van het leven van Subba Row

V e r e n i g i n g s n i e u w s

schrijft H.P. Blavatsky dat deze een ingewijde was. Subba Row had een briefwisseling met de abt over een document in het Senzar.

Tijdens zijn opleiding bleek zijn buitengewone intelligentie. Zo vinden wij in de aantekeningen van het Madras Presidency College, waar hij in 1876 de titel Bachelor of Arts verkreeg: 'Heeft een aantal punten verdiend die niet vaak zijn behaald in de geschiedenis van de universiteit.'

Nadat hij een tijd had gewerkt als griffier van de rechtbank te Baroda, keerde hij terug naar de

universiteit om in 1880 de titel Bachelor of Laws te verkrijgen. Daarna werd hij advocaat.

Tijdens zijn lidmaatschap van de Theosofische Vereniging werd zijn ontzagwekkende kennis van het Hindoeïsme duidelijk. Naast de bekende lezingen over de Bhagavad Gita heeft hij ons een aantal artikelen nagelaten die een heel bijzonder licht werpen op zowel het Hindoeïsme als de Advaita Vedanta daarin. Bovendien brengt hij dit in verband met de theosofie op een wijze die later nimmer geëvenaard is. H.P. Blavatsky beschouwde hem als haar gelijke

in de Vereniging, een eer die niemand van de andere leden ooit te beurt is gevallen.

Tijdens de lezingen die op 3 maart 2001 gehouden zullen worden komen al deze aspecten ter sprake. Bij de lezingen behoort een uitgebreide hand-out die ter plaatse zal worden uitgereikt.

Een vergelijking met het werk van H.P. Blavatsky en latere theosofische voorlieden zal enig licht werpen op de bronnen die zij gebruikten.

Leid mij uit het Onwerkelijke
naar het Werkelijke.
Leid mij uit de Duisternis
naar het Licht.
Leid mij uit de Dood
naar de Onsterfelijkheid.

Uit: *Aan de voeten van de Meester*

Door diverse omstandigheden is Theosofia nummer 6 van 2000, het decembernummer, ongeveer een maand te laat verzonden. Hiervoor onze welgemeende excuses.

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar gemaakt worden of het stemrecht ontnomen worden wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meningeën of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en er naar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland

Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
Tel. (020) 676 56 72, fax (020) 675 76 57

**Naar aanleiding van de lezingen door H.J. Spierenburg
op 3 maart over leven en werk van T. Subba Row
presenteren we u de volgende selectie boeken:**
(zie Agenda in Verenigingsnieuws)

T. Subba Row	Studies in de Bhagavad Gita	f 35,00
T. Subba Row	Notes on the Bhagavad Gita*	f 27,50
T. Subba Row	Esoteric Writings (herdruk, prijs nog niet bekend)	
T. Subba Row	The Philosophy of the Bhagavad Gita	f 15,00
T. Subba Row	The Twelve Signs of the Zodiac*	f 4,00

N.C. Ramanujachary	A Lonely Disciple - Monograph on T. Subba Row	f 8,50
N.C. Ramanujachary	An Enduring Philosopher* (Sequel to A Lonely Disciple)	f 8,00

Compiled and annotated by H.J. Spierenburg:

H.J. Spierenburg	The Inner Group Teachings of H.P. Blavatsky*	f 47,00
H.J. Spierenburg	The New Testament Commentaries of H.P. Blavatsky*	f 44,50
H.J. Spierenburg	The Buddhism of H.P. Blavatsky*	f 50,25
H.J. Spierenburg	The Vedanta Commentaries of H.P. Blavatsky*	f 44,00
H.J. Spierenburg	H.P. Blavatsky on the Gnostics*	f 47,00
H.J. Spierenburg	The Veda Commentaries of H.P. Blavatsky*	f 43,75
H.J. Spierenburg	Astrology of a Living Universe - Helena Blavatsky's Visionary Philosophy of the Seven Sacred Planets*	f 33,00

H.J. Spierenburg	De Avadhuta Gita van Dattatreya - een boek over raja yoga*	f 24,50
H.J. Spierenburg	De Pelgrimstocht van de Ziel - Oud-Syrische vertelling*	f 17,50
H.J. Spierenburg	Over 25 incarnaties van de Dalai Lama*	f 39,50
H.J. Spierenburg	De Philonische Geheime Leer - De kabbala van Philo van Alexandrië* (verschijnt maart)	ca. f 39,50

Herdruckt:

A.E. Powell	The Causal Body and the Ego*	f 33,00
-------------	------------------------------	---------

* Levering alleen aan particulieren

Deze uitgaven zijn verkrijgbaar via de erkende boekhandel of rechtstreeks bij de uitgever, tenzij anders vermeld. Wij zijn maandag tot en met vrijdag van 10.30 tot 17.00 uur geopend. Prijswijzigingen voorbehouden. Fondslijst op aanvraag.